



szavaz.

slatot nyuj-
ási pénztár-
nek a pénz-
y tűz ellen-
képező in-
valamint a
intézetek
obb biztosi-
csak ez a
és a postát
vagy a két
vesztésével
ja az avia-
csendörög-
t, minthogy
őző rizikók-
éje 30 mil-
állam, 20
egyezni.

**Párt
gy távol
szé-**

izmus ellen
swald Mos-
elnöke nyi-
steri Daily
nyelben ki-
vol áll min-
és az an-
feladata
ét jelenték
a antisze-
n azonban
antiszemita

entárjában
ki teljesen
egállapítja,
még min-
amit min-
és elutasít-
ja a lap —
tja Anglia
vános tilal-
hogy tart
ntiszemítik
eme egé-

**tel ma
ztrájkot**

zakszerveze-
gyári mun-
tatiának ki-
kőn egyőrás
rendeznek
n meg nem
al, a szak-
melyik nap-
trájkot fog-

**leg ki-
nból a
seket**

s 22. (Az
minisztérium
elsején a
átott 20 le-
a forgalom-
főkjai ezüst
időpontig
erülő 20 le-

ai tragédia,
rikai ifjúság
mélységeket
utáni fiatal
a szörnyű
leket meg-
lanságot je-
a való össze-
kötet ára fi-
zve 234 lej.
vosztályában
se mellett.

lapkiadó Rt.
rada Baron
telefon: 9-77.

Taxa postali
plátó in num.
No. 224.713-923.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és Bánsági
szóidőszak egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnymását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.



Bérmegtelen
levelet nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Erné. Felelős szerkesztő Jánabaz
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Erné, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lei

Péntek, 1933 márc. 24.

3693. EV | **XII. ÉVF.**
ADAR 26. | **69 SZÁM.**

Alkotmány-paródia

Ad az Ur — az Urat ezuttal Anglia
testesíti meg — alkotmányt Indiának, de
nincs köszönet benne.

Az az alkotmánytervezet, melyet az
Angliában kiadott Fehér Könyv tartal-
maz, inkább csak paródiaja az alkotmány-
nak, de legkevésbé tekinthető egy elnyo-
mott nép szabadság-levelének.

Egy olyan parlament, melynek tagjait
legnagyobb részben az angol imperializ-
mus szolgálatában álló maharadszák ne-
vezik ki, amelynek külügyi és hadügyi
politikája az elnyomó ország kezében
marad; megcsufolása a parlamentáris-
musnak, megcsufolása egy nép szabadsá-
gának és önállóságának.

Egy olyan hatalmas terület és népes-
ségű országban, mint India — az Anglia
által adományozandó alkotmány szerint
— a lakosságnak mindössze két százaléka
kapna szavazati jogot.

Mi ez, ha nem gyűlölet és egy hatal-
mas nép szabadság-vágyával és önálló-
sági törekvéseivel?

Lehet, hogy az erőszak elve alapján
sikerül megvalósítani, illetőleg életbe-
léptetni ezt az alkotmánytervezetet, de
az is bizonyos, hogy az indiai népet so-
hasem fogja kielégíteni.

A maharadszák meg lesznek vele elé-
gedve, de a maharadszák sehol a világon
sem jelentik a népet, sőt ellenkezőleg:
inkább a nép ellenségei közé tartoznak.

Az angol imperializmus leleplezte ön-
magát.

Megmutatta a világnak, hogy mint
minden imperializmus, — csak a szabad-
ság és az alkotmány paródiájára képes,
a problémákat megoldani képtelen, ellen-
ben tökéletesen alkalmas arra, hogy a
lázadás szellemét kiiríthatatlanul oltsa be
azokba a népekbe, amelyeket éppoly ke-
vés bölcsességgel kormányoz, mint smil-
ylen sok erőszakot alkalmaz leigázásuk-
ra.

A problémák ifjúsága

A nemzeti parasztpárt fiatal generá-
ciójának egyik képviselője a parlament
tribünjéről a problémák ifjúságának jel-
lemzte a mai fiataliságot.

Igen találó megjegyzés volt.

Az intellektuális ifjúság éppoly, mint
a többi osztályok ifjúsága, egy gigan-
tikus történelmi korszakban esperedett
fel s egy még gigantikusabb történelmi
korszakban lépett az élet színpadára.

Reményei nem az apák reményei, ki-
látásai nem az apák kilátásai.

Fároszok és szilárd talajon álló kon-
venciók nem világítják be és nem egyen-
getik utjait; amerre lép mindenütt bi-
zonytalanság, mindenütt romlás, minden-
ütt összeomlóban levő előítéletek zárják
körül.

Ennek az ifjúságnak tehát valóban
joga van ahhoz, hogy a tényekből — és
legkevésbé a pusztá spekulációból — elő-
relőző problémákat a maguk teljes mez-
telenségében ismerje meg.

A problémák, melyek a mindennapi
élet problémái, természetszerűleg eszmé-
ket szülnék. Ezek az eszmék nem szü-
nek meg addig, míg a problémák maguk
nem szüntethetők meg.

A világtörténelem tanulságai szerint:
az eszmék életbe való erőszakos beavat-
kozások sohasem vezettek célhoz.

A demokrácia lényege éppen az, hogy
lehetővé teszi az eszmék szabad tisztá-
zására, hogy megvilágítja minden ol-
dalról azokat, igyekszik kimutatni ben-
nük azt, ami salak és azt, ami érték.

Az erőszak a demokrácia ellenpólusa.
Ahelyett, hogy az eszmék tisztázásához
vezetne, inkább fanatizálja a vakon-hi-
vőket, akik éppen az erőszak hatása alatt
lesznek hajlamosak arra, hogy az értéket
a salakkal együtt fogadják el egy-egy
világokat megmozgató eszmében.

A fiatal nemzeti parasztpárti képviselő

**Roosevelt hajlandó fizetési ha-
lasztást adni az európai államok-
nak júniusi hadiadóssági
kötelezettségeire**

Április 7-én lép életbe a szesztilalom módosításáról szóló törvény

Párizs, március 23. A Chicago Tribune
európai kiadásának távirata szerint Roo-
sevelt hajlandó lesz fizetési halasztást
adni az európai államoknak júniusban
esedékessé váló hadiadóssági fizetési kö-
telezettségeire, amennyiben gazdasági re-
kompenzációkat kaphat Amerika a mo-
ratorium ellenében.

Egyidejűleg jelentik, hogy Roosevelt
elnök ellátta aláírásával a szesztilalom
módosításáról szóló törvényt, amely á-
prilis 7-én fog életbe lépni.

Tizenhárom amerikai tagállam már hoz-
zájárulását adta az életbeléptetéshez,

huszonnégy állam törvényhozása most
foglalkozik az életbeléptetési javaslattal,
míg a többi tagállamok, a szárazak nem
kezdtek meg a javaslat feletti vitát.

Párizs, március 23. A francia kamara
külügyi bizottsága ülést tartott, amelyen
az Egyesült Államokkal szemben decem-
ber közepén fizetni elmulasztott hadi-
adóssági annuitás és kamatok ügyével
foglalkoztak. A bizottság felkérte a kor-
mányt, hogy a legközelebbi ülésen ismer-
tesse álláspontját az elmaradt decemberi
fizetés kérdésében.

**Folynak a diplomáciai tárgya-
lások a Mussolini-féle béke-
biztosító javaslatok ügyében**

**A francia kamara egyelőre nem vitatja meg a Mussolini-féle
tervet. Macdonald szerint közelebb jutottak a világbéke
biztosításához**

Róma, március 23. A lapok értesülései
szerint a Mussolini-féle, a béke biztosí-
tását célzó megkezdési javaslat ügyében
folynak a diplomáciai tárgyalások. Ha
az előkészítés sikerrel jár, Mussolini meg-
fogja hívni az érdekelt hatalmak minisz-
tereit, jöjjenek össze a béketervezet elfo-
gadására. Ez a négyhatalmi konferencia
Rómában, vagy valamelyik felsőaloszor-
szági városban fog összeülni.

A francia kamara külügyi bizottsága
a Mussolini-tervet egyelőre nem teszi
megvitatás tárgyává. A bizottság bevárja
amíg a kormányfőnk részletes tájé-
koztatást adnak Macdonalddal és sir John
Simonnal folytatott eszmecserejükről.

Egyidejűleg a párizsi lapok azt hau-
goztatják, hogy Franciaországnak arra
kell ügyelnie, hogy a békét biztosító ter-
vekkel a keleti szövetségeket ne érje ká-
rosodás. Egyidejű jelentés szerint a né-

met birodalmi kormány válaszolt a Per-
linbe eljuttatott Mussolini-tervezetre.

Németország bizonyos fentartások-
kal elfogadta a tervezetben foglal-
takat.

Ujabb jelentés szerint Macdonald sir
John Simon kíséretében visszaérkezett
az angol fővárosba. A külügyminiszter
megváltoztatta eredeti utitervét s nem
utazott Genfbe.

Macdonald kijelentette a sajtó kép-
selőinek, hogy meg van elégedve genfi
és római utjának eredményeivel. Amyi
máris megállapítható, hogy közelebb ju-
tottak a világbéke biztosításához. Egyéb-
ként a leszerelési konferencia főbizottsá-
ga husvét után fogja folytatni tanácsko-
zásait.

Az elnapolást a Mussolini-tervezettel
kapcsolatban beindított nemzetközi tár-
gyalásokra való tekintettel határozták el.

erre a veszedelemre mutatott rá igen ha-
tásosan.

A demokrácia meg kell, hogy védel-
mezze magát minden erőszaktól, de maga
nem kezdeményezheti és nem szankció-
náthatja az erőszakot.

S ez nemcsak morális követelésnek
helytálló, de gyakorlatinak is.

Mert a szuronyokkal sok mindent le-
het elérni, de a problémák okait nem le-
het megszüntetni.

Ezeket csak a szellem, a belátás és a
jóakarát szentháromsága oldhatja meg.

**Az ellentállás
megkezdődött**

Az egész világ zsidó centrumaiból, fő-
leg — mint azt az Új Kelet megírta —
Amerikából a felháborodás vihára dul a
mai német rezsim felé. Ha őszinte lenne
ennek a forradalomnak nemzeti jellege,
akkor bizonyára súlyt helyeznének arra,
hogy a más nemzetiségűek érzeit ne
sértse. Ha igaz lenne mindaz, amit Hit-
lerék mondanak arról, hogy mi lesz
majd a német nemzeti forradalom stabi-
lizálása után, akkor nem történhetnének
olyan dolgok a forradalom során sem,

mint amilyeneknek tanui vagyunk. Ami
Németországban történik, szellemi és
anyagi értékek hiábavaló lerombolása
körüli, az már nem az 1914 év előtti idők
restaurálása, az már a teutonok korába
való visszahanyatlás.

Ahol a kultúra meg nemesítette az
elméket és emberisé tette a szíveket,
mindenütt felháborodással gondolnak a
hitleri uralom „megalapozására.” Angliá-
ban, Franciaországban és Délafrikában
bizottságok alakultak, felerészben nem-
zsidókból azzal a céllal, hogy tiltakozó
gyűléseken fogják feltárni a mai német
rendszer sötét középkorosságát és bojkott-
propagandát fognak beindítani mindama
német cégek ellen, amelyek előidézői
voltak a multban és támogatói a jelen-
ben a hitlerizmusnak. Ugyanezek a bi-
zottságok gondoskodnak majd a Németor-
szágból elmenekültek elhelyezéséről és el-
látásáról.

Az egyik részen a reakciói vitézei tom-
bolnak, a másik oldalon a progresszív
gondolat és érzésvilág akar érvényesülni
és ellentáll. Szép és nemes játék. Kár,
hogy annyi vér, annyi szellem és annyi
jellemző esik ennek a játéknak áldozat-
tául.

VILÁG TÜKRE
**Szerbiától — Jugo-
szláviáig**

Begrád, március végén

Harminc éve lesz nemsokára, hogy a
szerbek fiatal királyát és szépséges fele-
ségét a konakban meggyilkolták. Sokáig
a titokzatos s a romantika fátyla be-
ritotta az eseményt, éppoly, mint ahogy
hosszu éveken át nem lehetett világosan
betekinteni a mayerlingi tragédia kul-
lisszatitkai mögé. Néhány évvel azelőtt
Románia egy neves írója, Bacalbasa,
könyvet írt a misztikus esetről, Megírta,
hogyan zajlott le a palotaforradalom.

Begrád egyik ezredének tisztjei, kö-
zöttük a király adjutánsa, Naumovics ez-
redes, összeesküdtek az uralkodó ellen,
akik rá akartak birmi arra, hogy felesé-
gétől, Draga Masintól váljon el, mert
nem lehetett tűrni tovább azt a kényurá-
mat, amit a király a nálánál idősebb
asszony szeszélyeinek kedvéért gyakorolt.
Egy éjszaka, éjfél után két óraker, a
belgrádi házlezred egy zászlóaljja vonult
a királyi palota elé, számos tiszttel, hogy
az összeesküvők szándékát végrehajtsa.
Hat ellenszegülő udvari embert és husz
gárdistát lőttek le, amíg bejutottak a
király és királyné hálószobájába. Mind
a kettő már agyban volt. Almküből ze-
varták fel őket.

Más ezredes, a királyné fivére oda-
lépett Sándor elé.

— Az ország érdekében és a hadsereg
és a kormány megbízásából felkérlek, ird
alá ezt a deklarációt.

— Miről van szó? — kérdezte meg-
lepetten a király.

— Jól tudod. Arról, hogy válj el Ma-
sintól.

A király ekkor felkapta az éjjeli szek-
rényen fekvő revolverét és ezt felelte:
— Nem vagyok Milán király, hogy
megijedjek néhány tisztó!

Es a következő pillanatban lövés dör-
rent és Naumovics ezredes holtan ro-
gyott össze.

— Ez a hűtlenség jutalma!
Ennyit mondhatott még Sándor király.
De azután a tisztek karddal és revolver-
rel megkezdtek véres munkájukat. A
hálóterembe tódult Petrovics Lázár had-
segédet, továbbá Masin királyné két fi-
vérét, Miklóst és Nikodémot, Gogovics
hadnagyot, Markovics és Pavlovics mi-
nisztereket felkoncolták. A királyra husz
lövést tettek; a királynét tizenkét golyó
ölte meg. A cárok és szultánok történeté-
nek legirtózatosabb lapjaira emlékezte-
tett ez a palotaforradalom. Óriási szen-
zációt keltett világszerte a tragédia, meg-
indultak a találgatások és nemzetközi
intrikákat vétek a dolgok mögött.

Ezt az évfordulót a jugoszláv politikai élet
ben most az egység barátai ki akarják hasz-
nálni. Rámutatnak arra, hogy a belgrádi
vihar tisztulást hozott, az Obranovicsok
uralkodása a fejlődést, az ország jólétét
segítette elő és külpolitikájuk, a háboru-
ban való heroikus magatartásuk mutat-
ta, hogy a délszlávok legméltóbb uralko-
dói. Ha most egységes állammá akar-
ják kovácsolni a szerbeket, szlovéneket
és horvátokat, akkor ez nyilván az új
dunai birodalom népeinek jól felfogott
érdeke.

Az állami egység gondolata nem spe-
ciálisan jugoszláv. Hasonló gondolattal
foglalkoztak azok a népek és államok is,
amelyek az 1914—1918-as világesemények
során kiküzdötték felszabadításukat, vagy
egységüket. Nem éppen a háború követ-
kezménye az egység problémája. Itt van
az olasz nép, amely szabadságharcokban
küzdött ki az egységet, itt van Bismarck,
akinek nagy diplomáciai képességeivel
sikerült a német egységet, ha nem is tel-
jesen, megteremtene.

Két arcúta van a jugoszláv egység-
törekvéseknek. Mindenekelőtt pszicholó-
giai oldala. Az egység barátai azt akar-
ják, hogy a jugoszláv népből verjen
gyökeret a meggyözdődés, hogy egy-
egyes Jugoszlávia legbiztosabb garancia
a birodalom minden részének gazdasági

Select mozgó Brigitte Helm

legujabb nagy slágerét

„Nászut hármában”

Vidám fordulatokban gazdag film, mely részben a tündéri Capri szigetén, részben Nápolyban játszódik le. Gyönyörű zenéjében benne cseng Itália kék egének minden varázsa. Joe May rendezés!!

és nemzeti fellendülése tekintetében. Kell hogy a nép akarja a jugoszláv egységet, mert az egység gondolata szabadította fel Horvátországot és egyedül az egység tudja megvédeni minden tekintetben a horvátországot. Sokat idézik ebben a vonatkozásban Sándor királynak 1929 novemberében egy angol újságíró előtt tett nyilatkozatát. Az uralkodó akkor világosan megmondotta, hogy a jugoszláv egység nem akarja azoknak a népközösségeknek nemzeti individualitását megsemmisíteni, amelyek ezt az egységet alkotják. Azt mondotta akor a király, hogy a brit ember fogalmát nem csökkenti, ha valaki skótnak, vagy angolnak mondja magát. A szerbek maradhatnak továbbra is szerbek, a horvátok és a szlovének szintén megtarthatják nemzeti individualitásukat, de mint egy nagy állam tagjai büszkén vallhatják magukat jugoszlávoknak.

Másik arcúlat a egységproblémának az organizáció és annak jogi problémája. Az ellenzék a parlamentben, épügy, mint parlamenten kívül, azon az állásponton van, hogy a jugoszláv államegység szervezete alapjául a történetpolitikai egységeket kell venni. Ezek a csoportok azonban a konkrét koncepciók és javaslatok tekintetében nem egységesek. Egyelőre csak negatívumokat tisztáz az ellenzék és körvonalozza a decentralizáció elgondolása alapján az állam közigazgatását. Bázisai legyenek ennek a közigazgatásnak — a bánások. Nagy autonóm egységeket kell megszervezni. Egyelőre ne a történetpolitikai multira fektessenek súlyt, hanem inkább a gazdasági, főleg a szállítási szempontokra. Az egység barátai is szimpatizálnak ezzel a gondolattal és azt hiszik, hogy ezeket az autonómiákat nagyon jól lehet majd szervezni az egység organizációjába. A minisztériumban előkészített javaslatokat már ebben a szellemben fogalmazták meg. A miniszterelnök ugyanis azon az állásponton van, hogy a jugoszláv viszonyok között a túlzott centralizmus ép olyan hibás dolog lenne, mint a federalizmus.

Az Uj Kelet könyvlegyzéke

- | | |
|--|------|
| Körmendi: Ind. 715 | 52 L |
| Szenderkényi Anna: Felszabadultak | 32 L |
| Emil Ludwig: Mussolini | 57 L |
| II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám | 56 L |
| Heltai: Életke | 67 L |
| Károly Sándor: Az 500.ik emelet | 40 L |
| B. Russel: Kina | 90 L |
| Kassák Lajos: Angyalföld | 65 L |
| Jarnó József: Börtön | 40 L |
| Komor András: Fischmann S. utóda | 48 L |
| Welle: A láthatatlan ember | 32 L |
| Julien Green: Adrienne | 44 L |
| Móricz Zsigmond: Forró mezők | 44 L |
| Sinclair Lewis: Wreen urunk | 44 L |
| Sherwood Anderson: Tar | 44 L |
| Paul Bourget: A lelkiismeret | 44 L |
| Katajev: A sikkasztók | 44 L |
| Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban | 44 L |
| Szinyai Zoltán: Aranykarika | 44 L |
| Bojer: A nagy éhség | 44 L |
| Bibó Lajos: Kétkeltű szerelem | 44 L |
| Heltai Jenő: Almokháza | 44 L |
| Smeljov: A pincér | 44 L |
| Edmond Fleg: Mosesdiszkó | 140 |

A zsidó hitközségek, iskolák és kiségzisztenciák sérelmei a parlament plénuma előtt

Dr. Fischer József nagyszabású beszéde a kamara költségvetési vitája során

Bucuresti-Bukarest, március 23. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk tegnapi számában telefonjelentés alapján röviden megemlékeztünk Fischer Józsefnek a kamara költségvetési vitája során elmondott beszédéről. Dr. Fischer József nagyszabású beszédében többek között a következőket mondotta:

— A költségvetési javaslat annak a súlyos krízisnek a produktuma, amelyen az ország keresztül megy és mint ilyen nehéz próbának teszi ki a nemzetgazdaságot. Az utóbbi évek költségvetésének összeállításánál a pénzügyi szempont dominált, miután az állam a körülmények nyomása alatt lemondott irányítói szerepéről és arról az alkotó koncepcióról, amely egy normális költségvetés összeállítását kell hogy vezesse. Ebben a tekintetben a napirenden levő költségvetés sem képez kivételt. Sajnálattal állapítjuk meg, hogy a költségvetés is pusztán pénzügyi természetű, anélkül, hogy számolna a legelmebb eszközökkel, amelyek feltételül szükségesek az állam szociális és gazdasági szervezeteinek fenntartásához.

A problematikus bevételi többlet

A bevételek fokozásával próbálják elimálni a deficiteket, tehát a köz megterhelésének fokozásával és súlyosbításával az általános depressziókat ama korszakában, amikor a nemzeti gazdaságnak újabb megnehezítések helyett bátorításra és buzdításra van szüksége a reája nehezítő terhek megkönnyítése által. Ilyen körülmények között az állami bevételek növelésének sáncái igen csekélyek, úgy, hogy ebben a tekintetben a költségvetés megszabott irányai és keretei igen problematikusnak tűnnek. A költségvetés kiegyensúlyozására megszorították az állami kiadásokat, mely intézkedést mi is elégtétellel fogadjuk. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy igazságtalanságok történnek ennek a falkarékosságnak a realizálásánál, amennyiben ezen intézkedések foganatosításánál nem alkalmazzák az egyenlőség elvét az ország összes polgáraival szemben.

Súlyos igazságtalanság a zsidó hitközségekkel szemben

Évek óta súlyos igazságtalanság történik a zsidó kultusszal szemben, amely ma az egyesülési 15-ik évében még mindig egy kivételes és megalázó elbánásban részesül. 1928-ig a zsidó kultusz nem részesült semmilyen szubvencióban, holott a többi felekezetek, többségi és kisebbségi egyaránt, jelentős államsegélyt kaptak. Az 1928 évi költségvetésben tízmilliót irányoztak elő a zsidó felekezetek szubvenciójára, holott a felekezeteknek juttatott szubvenciók összegéből a zsidó kultusz híveinek számarányánál és valódi intézményeinek szükségleteinél fogva 50 millió lejt is meghaladó összeg illette volna meg jogosan. Ahelyett, hogy helyrehozták volna ezt az aránytalanságot, amely nemcsak a többségi felekezetekkel, hanem a többi kisebbségi kultuszokkal szemben is fennáll

a zsidó felekezet fenntartására megállapított államsegélyt évről-évre redukálták, míg ma, egy 7 millió 570 ezer lejes jelentéktelen összeghez értünk el, amely abszolút elégtelen vallási intézményeink létének biztosítására.

A zsidó hitközségek anyagi helyzete annyira válságos, hogy egy a szükségleteiknek megfelelő szubvenció nélkül nem képesek fenntartani elemi vallási intézményeiket. Nem beszélve azokról a szociális és kulturális problémákról, amelyeknek a megoldása ezekre a hitközségekre vár.

Minden erőnkkel tiltakozunk ez al-kalommal is a kivételes bánásmód állandósítása ellen, amelyet csak a zsidó felekezetekre alkalmaznak

és követeljük, hogy a felekezetek számára megállapított költségvetési tételből a zsidó kultusznak az őt megillető és hívei számarányának megfelelő összeget állapítsanak meg.

A zsidó iskolák kétségbeesett sorsa

Fel kell hívni a kormány figyelmét arra a kétségbeesett állapotra, amelyben a zsidó iskolaintézmények sinylődnek, a

melyek évről-évre mindinkább a maguk erejére utalva, a legsúlyosabb anyagi nehézségekkel viaskodnak. Ahelyett, hogy támogatnák a zsidó iskolákat, különböző taxákkal és megterhelésekkel nehezítik meg létüket. Ugy az ókirályság és a csatlott területek felekezeti iskolái, mint a bukovinai Sara Ivria és a beszarábiai Tarbut iskolaintézményei hivatásuk magaslatán állanak. A héber kultúra terjesztése mellett a román és az általános kulturát is ápolják, míg fenntartóinak vezetőinek konstruktív szellemétől irányítva, ezek az intézmények a legbiztosabb és a legnemesebb nemzeti és emberi érzés citadellái lettek. Ezek az iskolák tehát kiérdemlik a kormány minden támogatását. Viszont ezeknek a kulturális intézményeknek a csödbe jutása, amely elkerülhetetlen, ha a kormány nem jön segítségükre, kihatással lehetne az állam költségvetésére is, miután újabb terheket róna az állam vállaira, még pedig az által, hogy új iskolákat kellene létesítenie a kihullott zsidó tanulóknak számára.

A tizenkettedik órában intézzük a kormányhoz kérésünket, hogy szivelleje meg a zsidó iskolák súlyos helyzetét és lépjen közbe az állam erejével ezeknek az intézeteknek a teljes felborulástól való megmentése érdekében,

ami elkerülhetetlen, ha az állam segítsége továbbra is késik. Miután a költségvetésben nem irányoztak elő semilyen összeget a kisebbségi iskolák segélyezésére, kérjük a kormányt, hogy a rendkívüli hitelek megnyitásánál jöjjen segítségére a zsidó iskoláknak.

A zsidó diákság kisémmizése

Nem mehetünk el szó nélkül ama igazságtalanság mellett sem, amely a zsidó diáksággal szemben történik azáltal, hogy teljesen negligálják szükségleteiket. A zsidó diákokhoz is rá vannak utalva az állam támogatására és ugyanolyan jogaik vannak a szubvencióra, mint a

többi diákokhoz. Mindennek ellenére a költségvetés semmilyen összeget sem ír elő erre a célra s amelynek következtében a zsidó diákok, képtelenek lévén tovább is fenntartani diákintézményeiket, a legfeketébb nyomornak lesznek kitéve.

A régi adósságok rendezése

— Elnök ur! Képviselő urak! Rendkívül sajnálatos dolog, hogy a nemzeti pártbizottság kormányja, amely programjába vette az igazságos kormányzat bevezetését, továbbra is fenntartja a kivételes bánásmódot a zsidó felekezetek és a zsidó iskolákkal szemben. Az állam érdekében tekintjük, hogy ezeket az igazságtalanságokat kiküszöböljék és egyforma bánásmódot biztosítsanak az összes román állampolgárok számára, fajra, nyelvre és felekezetre való tekintet nélkül.

— Ami a költségvetés általános vonalait illeti, nem boesátkozunk mélyebb analízisbe, meg kell jegyeznünk azonban, hogy a magángazdaság egészségessé tétele nélkül elképzelhetetlen az állami pénzügyek rendezése. A régi adósságok szanálásának reformját tehát minél előbb végre kell hajtani, miután ennél nem lehet helyreállítani nemzet gazdaságunk normális ritmusát. A Zsidó Párt fenntartja javaslatát ennek a kérdésnek a megoldására vonatkozólag, nevezetesen, hogy az adósságok rendezésének az adóssok és a hitelezők közötti meg egyezés és a kamatok rekalkulációja alapján kell megtörténnie.

A kiségzisztenciák követelése

— Végül rá kell mutassunk azokra az igazságtalanságokra, amelyek abból a tényből adódnak, hogy az állam évek óta nem fizeti a kiskereskedőknek és kisiparosoknak tartozásait. Ezek a kiségzisztenciák, amelyek munkát, vagy árut szállítottak az államnak, bizván állami szervezeteinkben, követeléseik ki nem egyenlítése következtében a tönk szélére jutottak és tőke hiányában nem képesek folytatni mesterségüket. Az új javaslat fenntartja ezt az igazságtalanságot, holott éppen a kiségzisztenciák követeléseit kellene legelőször rendeznie.

— A Zsidó Párt programjához hiven kész támogatni a kormányt a nemzetgazdaság rendezésében, aminek ellenére is sajnálattal konstatalván, hogy a kormány a jelenlegi költségvetéssel sem küszöbölte ki a zsidó felekezetre és annak intézményeire alkalmazott kivételes elbánást, tiltakozásunk jelöl a költségvetési javaslat elfogadása ellen fogunk szavazni.

Magyar Színház

Péntek este 9-kor:

VOLPONE vagy a pénz komédiája
Mozihelyarákkal!

Szombat este 9-kor:

Vissza a háboruba?
Benamy Sándor színműve. Premier!

Visszatoloncoltak tizenegy Oroszországba szökött diákot

Hadbíróság elé kerülnek a szökevények

Kisenev, március 23. Egy évvel ezelőtt tizenegy liceumi növendék kalandos körülmények között szökött át Oroszországba. A kis csoport parancsnokot választott ki magának, aki pontos katonai térképeket szerzett. Hátizsákjaikban elégséges mennyiségű élelmiszert vittek magukkal és csak az éjjeli órákban menekültek, nappal pedig az erdőben, vagy

a hegyekben bujkáltak. A tizenegy diáknak sikerült átszöknie a határon. Hogy mi történt velük a szovjet területén, azt nem lehet tudni. Tegnapi a GPU egyik osztaga a román határőrségnek átadta a tizenegy liceumi hallgatót, akiket Kisenevbe szállítottak, ahol a hadbíróság fogházába helyezték őket el. Valamennyi diák ellen hadbíróági eljárás indul.

15 zsidó gimnáziumot akarnak megszüntetni Lettországbán

Riga, március 23. Keninsch, lett népoktatási miniszter, törvényjavaslatot készített, amely ha elfogadásra kerül a sejmben, az összes kisebbségi középiskolák bezárásához fog vezetni. A jelenlegi fennálló rend szerint a sejm költségvetési bizottsága a kisebbségi középiskolák számára, az egyes kerületek kisebbségi lakosságának, illetve azok számarányának megfelelő szubvenciót biztosít. A zsidó népoktatási ügyosztály kimutatása értelmében 15 zsidó magángimnázium ötvenezer lat szubvenciót kell, hogy kapjon. Keninsch miniszter most be akarja szüntetni az orosz és zsidó középiskolák szubvencióit, ami ezeknek az iskoláknak teljes összeomlását idézné elő. Ez a javaslat nyilvánvalóan arra akarja kény-

szítenni a kisebbségeket, hogy oszlassák fel magániskoláikat. Ezzel szemben fel akarják emelni a reschicai és libaui zsidó állami gimnáziumok szubvencióit. Az egész ország zsidósága nagy érdeklődéssel várja a sejm határozatát. A Zsidó Parlamenti Klub éles harára készül a javaslat ellen.

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy ember életének és belső világának ésszerű kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszínesebb politikai egyniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Hog tet a tona

Ezt
titka

Cluj-Kolozs Kelet tud.) hullámok n... kovatja a... mentben eg... interpelláció... és a kormán... koncentrikus... kell elszenv... kosságát ma... mögött meg... adják, hane... matban lév... kerülő adat... ellen haszn... lanul erős... most létre... ban, mint a... lációhoz... zott.

„Igy — a... — a „Skoda... delmi szem... hanem ma... jellegű, me... célozza... hogy Goga... interpelláció... részét meg... plációjára... kormány le... jai mint eg... az igazság... „Nem leh... verzióknak... esolatban... tudunk má... hogy az üg... dekek kom... tok érdeke... más célok... Végül me... hogy Zele... ben Bukare... megállapítá... kosan a D... valeméleg... politikai ké... nak tudnak

Ugyancsak... ben számol... pen hogyan... bukaresti... tás, mely... ményekhez... ügyi kihág... meg a Sk... selete ellen... mert a Sk... reskedlmi... le anélkül... ságot alaki... külföldi ér... dési enged... gyan azt a... vanják. Az... rosokban... kül, hogy

Az erre... lenőr veze... dukáltak... Jordan Ste... taly igazg... el s ezzel... löt bizta... a Skoda b... lven ellen... tot vezető... pen ezért

házkutató... hogy a re... son. Még... tás, egy re... ellenőr jel... A házku... láta a sz... ta, hogy... birtokába... natisztek... nasescu a... igazgató... felnyitása... vetzőké

Hogyan nyitották fel a hatósági pecsétet a Skoda irodában az állami és katonai titkokat tartalmazó vasládáról

Ezt a ládát nem engedjük felnyitni, ebben államtitkok vannak — mondotta a társaság titkára a finanszíngspektornak. Kormányt akar buktatni az ellenzék a Skoda-ügy miatt

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Új Kelet tud.) A Skoda-ügy által felvert hullámok napról-napra jobban foglalkoztatja a belpolitikai életet. A parlamentben egymásután sorakoznak fel interpellációkra az ellenzéki szónokok és a kormánynak ebben a kérdésben koncentrikus támadások pergőüzét kell elszenvednie. A Skoda-ügy érdekességét ma már nemcsak a nyomozás mögött meghúzódó katonai rejtélyek adják hanem politikai oldala. A folyamatban lévő vizsgálat nyilvánosságra kerülő adatait az ellenzék a kormány ellen használja fel és hogy itt szokatlanul erős ellenzéki koncentráció jött most létre, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Lupu dr. interpellációjához Duca és Goga is csatlakozott.

Kormányt buktat a Skoda-ügy?

„Igy — állapítja meg a Dimineata — a „Skoda-ügy“ nemcsak nemzetvédelmi szempontokat felélelő kérdés, hanem ma már elsősorban politikai jellegű, mely a kormány megbuktatását célozza. Nemcsak az bizonyítja ezt, hogy Goga és Duca csatlakozott Lupu interpellációjához. A dolog politikai részét megvilágította Lupu dr. interpellációjának befejezésével, amikor a kormány lemondását kérte, hogy tagjai mint egyszerű magánosok álljanak az igazságszolgáltatás rendelkezésére.“

„Nem lehetünk visszhangja minden verziónak, mely a Skoda-üggyel kapcsolatban kering és amelyekből nem tudunk mást megállapítani, mint azt, hogy az ügy háttérében ellentétes érdekek komplexuma áll, olyan csoportok érdekei, amelyek mindannyian más célokat követnek.“

Végül megállapítja a Dimineata, hogy Zeletzkinek a nyomozás érdekében Bukarestben kell maradnia. Ezt a megállapítást azért szíri le nyomatkosan a Dimineata, mert Zeletzki tudvaleg még szabadlábban van, amit politikai körökben bizonyos protekciónak tudnak be.

Hogyan pattant ki a Skoda-ügy?

Ugyancsak a Dimineata érdekes cikkben számol be arról, hogy tulajdonképpen hogyan zajlott le a Skoda-művek bukaresti irodájában történt házkutatás, mely az ismert, bonyodalmassá eseményekhez vezetett. 1932 elején pénzügyi kihágás miatt vizsgálat indult meg a Skoda-művek bukaresti képviselői ellen. A vizsgálat azért történt, mert a Skoda-művek igazgatósága kereskedelmi műveleteket bonyolított le anélkül, hogy román részvénytársaságot alakított volna, vagy hogy mint külföldi érdekesség, megfelelő működési engedélyt kért volna, mint ahogyan azt az ország törvényei megkövetelik. Azonkívül a Skoda egyes városokban raktárakat állított fel, anélkül, hogy adót fizetett volna.

A pótvizsgálat csattanója

Az erre vonatkozó vizsgálatot két elemőr vezette, ezek azonban nem produkáltak kielégítő eredményt és ezért Jordan Stefanescu, az egyenes adóosztály igazgatója pótvizsgálatot rendelt el s ezzel Tanasescu pénzügyi felügyelőt bízta meg. Tanasescu tudta, hogy a Skoda bukaresti igazgatósága milyen ellentállást fejtett ki a vizsgálatot vezető közegekkel szemben és éppen ezért kellő időben

házkutatási engedélyt kért az ügyészségtől.

hogy a regiszterek birtokába juthasson. Még aznap megtörtént a házkutatás, egy rendőrkomiszár és öt pénzügyi ellenőr jelenlétében.

Itt titkok vannak

A házkutatásnál Tanasescu megtárgyalta a szükséges aktákat és konstataulta, hogy több katonai iratnak jutott a birtokába, közöttük magasrangú katonatisztek bizalmas jelentéseinek. Tanasescu a társaság titkáráról, mert az igazgató nem volt jelen, egy vasláda felnyitását kérte, mire a titkár a következőképpen felelt:

— Ezt nem lehet. Itt katonai és államtitkok vannak.

Tanasescu erre felhívta azonnal a rendőrkomiszár figyelmét, aki viszont a katonai hatóságokat figyelmeztette. Rövid idő múlva megjelentek a katonai ügyészség megbízottjai is. Ezek elrendelték az összes katonai iratok és akták elkobzását és azokat áttették a II. hadtest parancsnokságához, azonkivül lepecsételték három vasládát, Zetlitz a Skoda-műveknél, egyet pedig Zeletzki igazgató lakásán.

Levették a pecsétet

Másnap, amikor a katonai hatóságok visszatértek az igazgatóság irodájába, hogy a vasládát elszállítsák, nem kis

meglepetéssel konstataáltak, hogy az egyik vasládáról letörték a pecsétet.

Eppen arról a ládáról, amelyről a titkár azt mondotta, hogy fontos állami és katonai titkokat tartalmaz.

Mánap reggel féltizkor Tanasescu inspektor kihallgatáson jelent meg a pénzügyminiszternél, akinek jelentést tett az eseményekről.

Ezek voltak azok az események, melyek miatt napról-napra egyre izgalmasabb képet ölt a kamara ülésterme. Politikai körökét állandóan foglalkoztatja ez a kérdés és az ellenzéki pártok párhuzamosan kampányt fognak vezetni a kormány ellen a Skoda-kér-

„Szégyen, hogy vannak románok, akik Hitler teljes győzelmét kívánják“ — írja a Patria

„A hitlerizmus nemzeti létünket veszélyezteti és éppen ezért aggodalommal kell tekintsünk a német események elé“

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Új Kelet tud.) Nem egyszer szögeztük le ezeken a hasábkokon, hogy Németország hitleri útja súlyos veszelmeket jelent az utódállamok és így Románia szempontjából is. A romániai antiszemitizmus apostolai, elsősorban a cizsíták nem osztják ezt az álláspontot, mert mániákus elvakultságukban csak a zsidók elleni uszítást látják a német politikában, amelyre tele tudóval kiáltanak eljéni.

Mig Cuza a kamarában, egyetlen szenátora pedig a szenátusban tapsol Hitler Németországának addig az ország komoly politikai pártjának vezetői és megfontolt sajtóorgánumok komoly aggodalommal kísérik figyelemmel a német eseményeket.

A kormány kolozsvári felhivatalosa, a Patria figyelemreméltó hangot üt meg egyik cikkében, amely figyelmezteti mélyeséges tévedésekre azokat a románokat, akik a hitlerizmus diadalá-

nak örülnek. „A hitlerizmus — írja a Patria — azt jelenti, hogy Németországban újra életrekel a franciaellenes szellem, ami természetesen mindent jelent, csak éppen barátságot nem Romániával, vala mint közép- és kelet-európai felszabadult nemzetekkel szemben.

A hitlerizmus a felfegyverkezést és az állandó háborús veszelmét jelenti, holott a háború általános emberi és gazdasági tragédiáján kívül is, éppen a kisanant államok azok, amelyeknek elsőrendű érdeke a béke fenntartása.

A hitlerizmus végső konzekvenciája Ausztriának Németországhoz való csatolása, ami kétségkívül az imperialista hullám megerősödését jelentené, de a hitlerista Németország az Anschluss nélkül is állandó dumptingot jelent a magyar irredentizmus szempontjából.

Ilyen körülmények és ilyen perspektívák közepette szégyen az, hogy vannak románok, akik nemcsak, hogy ap-

désben. Lupu dr el van határozva arra, hogy mindennap Zeletzki letartóztatását fogja követelni a kamarában, kormánykörökből pedig azt ígéri, hogy a Skoda-dosszár még ma, de legkésőbb holnap az ellenzék rendelkezésére bocsátják.

Lupu a királynál

Lupu dr. egyébként tegnap délután háromkor kihallgatáson volt a királynál, aki előtt ismertette a Skoda-ügyet. A király ígéretet tett, hogy az ügy gyorsítását fogja szorgalmazni az illetékes hatóságoknál.

A belügyminisztérium egyébként a következő hivatalos kommunikék bocsátotta ki a kérdésben:

Mironescu cáfol

„Egy estillap megállapította hogy Zeletzki ur, a Skoda-művek bukaresti képviselője az utóbbi napokban kihallgatáson volt a belügyminiszternél.

Felhatalmaztunk annak közzétételére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

Zeletzki ur nem kért kihallgatást és nem is volt audiencián Mironescu belügyminiszternél, amióta ő belügyminiszter.“

robálják a hitlerista politikát, de annak teljes győzelmét kívánják.

Távol áll tőlünk az a szándék, hogy beavatkozzunk Németország belügyébe. Mi magunk szeretnénk, ha Hitler lemondva külpolitikai kívánságairól autarchiával, vagy autarchia nélkül megoldaná Németország belső krízisét. Teljes prosperitást kívánunk Németországnak minden irányban. De amikor a hitlerista politika olyan célokat követ, amelyek nemcsak idegenek tőlünk, de egyenesen katasztrófát jelentenek nemzeti életünkre, engedjék meg nekünk, hogy ne lelkesedéssel, hanem mélyeséges aggodalommal tekintsünk a németországi események felé.“

Eddig a Patria cikke. Mindezek a megállapítások azonban aligha fogják megakadályozni Cuza-t abban, hogy továbbra is hódoljon Hitlernek és Hitler szellemének.

Orkánszerű hóvihár dühöng a Bánátban

Romániaszerte szakadatlanul tart a havazás. A Simplon expressznek a jugoszláv határról vissza kellett térnie Temesvárra

Borzalmas árvizekkel fenyeget a hatalmas hőtömeg

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Új Kelet tud.) Közép-, de főleg Kelet-európában a hivatalos tavasz első napja orkánszerű szélviharral és hófúvással köszöntött be. A nagy magyar alföldön évek óta nem tapasztalt ciklonoszerű süvítő hóvihár dühöngött, Románia egész területén pedig, de főleg Erdélyben két nap óta szakadatlanul hull a hó. Nagyobb pusztításokat a hóvihár Erdély déli részein, főleg Arad környékén és a Bánátban okozott.

Aradon teljesen orkánszerű hófúvás volt, amely többhelyen a házak tetőzetét, a csatornákat, a villany és telefonhuzalokat és a cégtáblákat leszakította az ablakokat pedig bezúzta. A tegnap esti órákban a vihar a ligetben egy hatalmas fát döntött ki, amely a villanyvezetékre zuhant, ugyanakkor egy villanyoszlopot is kicsavart helyéből a hóivatar, aminek következtében Arad egyes városrészei világitás nélkül maradtak.

Még súlyosabb következményei voltak a hóviharnak a Bánátban, ahol a szakadatlanul dühöngő hóivatar csaknem teljesen megakasztotta a vasutak közlekedését. De ugyanakkor az országutakat is annyira belepulta a hó, hogy az autók és a szekerek csak a legnagyobb ügyvel-

bajjal tudnak közlekedni.

Temesvár és Zsombolya között egy egész halom távirópózna zuhant a vasúti töltésre, úgy, hogy a vasúti forgalmat teljesen be kellett szüntetni. A temesvár-aradi vonalon, különösen Vinga környékén egyes helyeken három méter magasságot is elért a frissen hullott hőtömeg, hogy a vonatjára gondolni sem lehet. Az egyetlen még használható vasútvonal az orsova-karánsebes-temesvári, amelyen a vonatok azonban nagy késéssel közlekednek.

Az említett vingai hófúvás a 2903. számú tehervonatot, amely ötven vagonból áll, teljesen behavazta. Aradról több hőkét indítottak utnak, hogy a behavazott vonatot felszabadítsák. A temesvár-radnai vonalon és az arad-piski vonalon ugyancsak hőkékkel kell kiszabadítani egy-egy személyvonatot.

A vasúti vezérigazgatóság jelentése szerint a temesvár-karánsebesi és a temesvár-resicai telefon és táviróvonalakon kívül az összes vonalak felmondták a szolgálatot, úgy, hogy a közlekedési akadályokról pontos képet nem lehet még alkotni.

Tegnap este, amikor Temesvárról ut

nak indították a Simplon expresszt Párizs felé, a pályafentartó hatóságok jelentették, hogy Zsombolya környékén olyan orkán dühög, amely lehetetlenné teszi a vonatok keresztülhaladását. A temesvári állomásfőnökség nyomban rendelkezést adott ki, hogy a Simplon szakítsa meg útját, az expressz vonatot megállították Carpinis állomáson és egy munkavonatot indítottak utnak a határ felé, hogy tisztítsák meg a vonalat a hőtömegektől és a pályára zuhant távirópóznáktól. Mint-hogy délután öt órától reggel féltizig nem sikerült rendbehozni a pályát,

a Simplonnak vissza kellett térnie Temesvárra és így az expressz utasai csak ma tudják folytatni útjukat a nyugati országok felé.

A legújabb jelentések szerint a hóvihár Karánsebes irányába terjed és a még eddig működő orsova-karánsebesi vonalat is súlyosan fenyegeti.

Erdély többi részeiben és a Regátban a hóhullás eszkenében van, de az igazi veszelmek csak most következnek, mert ha a havazás megszűnik és az idő felmelegedik, egyszerűen indul meg az olvadás, ami borzalmas árvizek veszelméinek magvát rejti magában.

Kis esetek a nagy tárgyalóteremben

*

Ketten hajlonganak a nagyszágos törvényszék előtt: Kelemen s Kelemenné. Sikkasztottak.

— A dolog úgy kezdődött — mondja Kelemen — hogy volt munkám s volt egy kis pénzeszkém s azt gondoltam, hogy mindég lesz. Két kis gyermekem is van.

— Amikor a második megszületett — vág bele Kelemenné — amikor a másodikát, az Isten tartsa meg, a világra hoztam, akkor odaszóltam a férjemnek: te Kelemen kéne venni egy varrógépet. He-lyes, mondta ő s megvettük a masinát. Részletre. A Born-cégtől vettük. Ezerkilencszázhuszonkilencben. 15 ezer lejért vettük. Aztán fizettük mi rendesen a részleteket, kifizettük kérem szépen 12000 lejig, de...

Megáll. Sójajt.

— Nem tudtam tovább fizetni.

— S aztán? az elnök szava ridegen hasít a csöndben.

— Elzálogosítottam a gépet.

— S a feleségének nem volt benne része?

— De igen. Az elzálogosításban neki csak annyi része volt, hogy ő megsíratta.

Az asszony csendesen előveszi a zseb-kendőjét s a könnyeit törli.

Aztán a bírók bevonulnak ítélőtet hozni. Kelemenné egy napra elzárásra ítélték.

— Nem lehet azt most mindjárt leül-ni? — kérdi. — Mert nincs fájk kérem szépen és hull a hó, hideg van.

*

Az újságíró bemegy a másik tárgyaló-terembe. Négy paraszt ül a vádlottak padján. Szentmihályiak. Azzal vannak vádolva, hogy vallást alapítottak.

— Vallást akartak alapítani? Minek kell maguknak új vallás? Nincs elég? Mi?

— Mert buták voltunk — mondják kó-rusban: Am fost prost.

Egy hónapot kaptak.

Lehorgasztott fejfel távoznak. Hogy helyüket átadják újabbaknak. Emberek-nek, akik megbicsaklottak. Bűnözőknek.

Uj ügy. A harmadik szekció elnöke szólítja a feleket: Horvátné, Stefan Kö-mös, Joan Sándorné, Varga György, Si-mon György s még vagy öten. Parasztko. Méraiak.

— Tudják-e mivel vannak vádolva? — kérdi az elnök

— Tudjuk kérem szépen — válaszolják kórusban: Tükröt vásároltunk.

— Az ügynök beszélt reá bennünket, — mondja Varga György.

— Bennjártunk a városban s éppen haza készülődtünk, amikor jött egy ügynök s azt mondta, vegyének tükröt rész-letre. Elvitt bennünket a kocsmába. It-tunk. E azután azt mondta, hogy ad nekünk egy háromezer lejes tükröt hitelbe. Addig beszélt, amíg megvettük. 150 lejt fizettünk rögtön. A többi úgy maradt, hogy részletre fizetjük.

— Hány tükröt vettek? — kérdi az el-nök.

— Ötöt. Mindannyian vettünk tükröt. Aztán eltört a tükrök. Rossz volt, a szele gipszes. Becsapott bennünket az ügynök s most mégis hurcoltat minket.

— Most tessék bennünket letárgyalni — mondják.

Letárgyalják őket.

Felmentik őket a sikkasztás vádjá alól. Örülnek. Hazamennek, Méraiba. A fa-lujokba. Lassan kiürülnek az összes tár-gyalóterem. Adler Hubert

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitérő irónő a ma asszonyának és ver-gődő korunknak legizsibb problémáit tár-gyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kap-tató az Uj Kelet könyvosztályában.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket meg-alázó szegénység és a gondatlanságot je-lentő gazdagság nap-nap után való össza-hasonlítása jelent. A három kötet ára fi-nem papírosny nyomva füzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg eljutes beküldése mellett, vagy utánvételt.

Három-négy álneve volt a Kolozsváron letartóztatott nemzetközi szélhámosoknak

Bővül a nemzetközi kalandorok bűnlajstroma

Cluj-Kolozsvár, március 23. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a Kolozsváron letartóztatott három nemzetközi ka-landort a helyszíni vizsgálat megejtése céljából Nagyszébenbe szállították. Sze-benből Ploestbe viszik őket, onnan pedig visszahozzák Kolozsvárra, ahol majd át-adják őket az ügyészségnek. Közben a kolozsvári rendőrség folytatja a nyom-zást Marian Mitică, Gavrilescu Alexan-dru és Stefănescu Joan bűnlajstromá-nak összeállítására.

A rendőrség bünygi osztályához ma

ujabb távirat érkezett Bukarestből, amely a már előbb közölt telefonjelentés ada-tait erősítette meg és közölte a szélhámo-sok összes álneveit. Marian Mitică igazi neve Marian Dumitru, de Strungaru né-ven is szerepelt. Gavrilescu Grigorescu álnev alatt is szokott operálni, Stefănescu pedig a már ismert Voinescu álnev mellett a Jonei Jean nevet is használta. A bukaresti rendőrség távirata szerint a három gonoszevőnek főleg a zsebtolvaj-lás a specialitása.

KÖZGAZDASÁG

Az üzletbérek egyéves meghosszabbítását kéri a bukaresti kereskedők

A Vad Comerciáról szóló törvénytervezetet is be akarják iktatni

Bucuresti-Bukarest, március 23. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti kereskedelmi és iparkamara elnökének vezetésé-vel küldöttség kereste fel az igazság-ügyminisztert és kérte, hogy a labber-törvény hatályát egy évvel hosszab-bítsák meg és a Vad-Comercialt ik-tassa törvénybe. A Vad Comerciál bi-zonyos előjogokat jelent az üzletbérlő kereskedők számára. Az erdélyi kereskedők azonban a Vad Comerciál kodifikálásáért nem nagyon lelkesednek, mert ma már nem jelent előnyt. Most már annyi üzlethelyiség van, hogy a háztulajdonos akkor is örül, ha olyan bérlője van, aki pontosan fizet. A Vad Comerciál az üzlethelyiség hiánya idején kellett volna törvénybe iktatni.

A bukaresti kereskedők a követke-ző pontokat kérték beiktatni a készülő lakbértörvénybe:

- a) biztosítsa a régi bérlő előjogát az üzlethelyiségre, egyenlő bérösszeg ese-tén;
- b) az egy évre meghosszabbítandó

bérlet üzletbére ne lehessen több az ed-digi bérnél;

c) ha a háztulajdonos új bérlőt aján-latot kap, választott bíróság dönti el, hogy a bérlőajánlat komoly, vagy pe-dig a háztulajdonos kötelessége az üzlethelyiséget a régi bérlőnél hagyni;

d) a felmondás kölcsönösen három-hónapos legyen;

e) ezek a rendszabályok minden ház-tulajdonosra kötelezők legyenek, tehát a köztulajdonban levő épületekre is;

f) a választott bíróság elnöke tör-vényszéki bíró legyen, tagjai pedig a helyi kereskedelmi és iparkamarának egy háztulajdonos és egy bérlő tagja. A kamarai küldöttség panasz tár-gyává tette, hogy az állami fogházak-ban cserepályákat gyártanak a ra-bok és ezeket olyan alacsony árban hozzák forgalomba, hogy ezekkel a magánipar versenyezni nem képes. A miniszter megígérte a sérelem orvoslá-sát

A kormány megkezdi a gazdasági háborút azokkal az országokkal szemben, amelyeknél passzív a külkereskedelmi mérlegünk

Német árut nem enged be Románia, ellenben az angol piac felé irányítja érdeklődését, meri Anglia felé volt Románia az elmúlt évben a legaktívabb

Megkezdődött a Magyarországnak szállítandó fakontingens felosztása

Cluj-Kolozsvár, március 23. A román-magyar kereskedelmi szerződés realizá-lása érdekében Bukarestben már meg is indultak a tárgyalások. Mindenekelőtt a fatereskedelmi szakma körében indultak meg a tárgyalások, miután a Magyar-országgal lekött kontingens hat hónap alatt kell szállítani, Románia 35 millió lej értékű puha- és keményfa kontingens-t kapott a magyar kormánytól. Informá-ciónk szerint a kontingens leszállításában a Caps és a Forestiera fog elsősorban résztvenni. Most folynak különben a tár-gyalások zárt ajtó mögött a kontingens felosztásáról.

Az import kontingentálása különben az eddigi jelek szerint a külkereskedelmi mérlegben az importot nem csökkentette. Decemberben lépett életbe a kontingentá-lási rendelet. A mérleg azonban azóta emelkedést mutat. Mig novemberben az import 1 milliárd 283.153 volt, addig a decemberi import 1 milliárd 415 millió 396 ezer lejt tett ki. Az import tehát nem csökkent, ellenben kivitelünk annál job-ban esett.

A kontingentált árut szállító or-

szágok ellenintézkedést tettek, ami csak hátrányunkra volt anélkül, hogy a behozatal körül eredményt értünk volna el.

Exportunk a következőképpen esett:

1931 decemberi export	1,729.625.000
1932 decemberi export	1,638.488.000
1932 novemberi export	1,705.905.000

Vagyis a kontingentálás életbelépetése-nek hónapjában a kormány intézkedése azonnal éreztette hatását, de nem ott, ahol kellett volna. A kivétel esett és a behozatal emelkedett.

A kereskedelmi mérleg különben de-cember 15-én látott napvilágot. A pénz-ügyminisztérium statisztikai adatai szer-int az elmúlt évben

11.953.135.000 lej értékű árut impor-táltunk, ezzel szemben az export ér-téke 16.654.563.000 lej volt.

Kereskedelmi mérlegünk tehát aktív. Külkereskedelmi forgalmunk emelkedett. Külkereskedelmi mérlegünk az elmúlt évben Angliával szemben volt a legaktívabb.

Az aktívum itt meghaladja az 1 mil-liárd lejt.

Második helyen áll Hollandia, harmadik helyen Magyarország, negyedik helyen Görögország és ötödik helyen Egyiptom.

Németországgal szemben igen hátrá-nyos helyzetbe került a külkereskedel-münk. A passzívum itt 777 millió lej, 2 milliárd lejt exportáltunk Németorszá-gba, míg Németország 2 milliárd 800 ezer lejt importált. A passzivitás szempontjá-ból a második helyet az Egyesült Államok foglalja el, utána Svájc következik. Ezek azonban távolj számok. Legfájdalmasabb, hogy

Csehszlovákiával szemben is 397 mil-lió lejjel passzívuk maradtunk.

Ezeknek a passzívumoknak a leküzdésére a kereskedelmi minisztériumnak meg kell tennie minden szükséges intézkedést. Minden olyan országgal szemben, amely exportunkat megakadályozza, retorzióval kell élnünk. Különösen kinos feltűnést keltett Németország magatartása, amely, mint ismeretes, felemelte a tojásvámokat. Németországgal szemben amugyis passz-zívuk voltunk,

még ebben a passzív-eredményü k-vitelben is 20 százalékot tett ki a tojás.

A kormány meg is tette a szükséges intézkedéseket. Utasította a behozatali engedélyeket kiállító hatóságokat, hogy németországi eredetű árukra te adja-nak behozatali engedélyt.

Már egy pozitív lépés is történt ebben az ügyben

még pedig Anglia javára, amellyel szemben, mint a fenti kimutatásunk is bizonyítja, aktívuk vagyunk.

Egy temesvári cégnek 60.000 márká értékű rézgálsbehozatal iránti kérését vissza-utasították. A visszautasítás indoka az, hogy

csak abban az esetben adják meg a behozatali engedélyt, ha az árut Angliából rendeli meg a cég.

A román kormány ezt az intézkedést egyenlőnek tartják a német bevétel teljes eltöltésével.

Mennyi a lengyel földbirtok adóssa-ga. Varsóból jelentik: A lengyel pénz-ügyminisztérium kimutatása szerint a lengyel földbirtok adóssága mult év október elsején 4.621.6 millió zlotyt tett ki. Ebből az összegből hosszulejára tu adósságra 2.542.8 millió, rövidlejé-ratu 1.724.8 millió adóhátraléka és egyéb szociális terhekre 354 millió zloty esik. A fenti adósságok kamatai évente kerekén 500 millióra rugnak, melyből 240 millió a hosszulejára tu, 118 millió zloty pedig a rövidlejára tu kölcsönök kamataira esik.

Egy pályáért a vonat elé dobott a szél

Budapest, március 23. Szerdán Debra-cenben és környékén — főleg Püspök-ladányban — hatalmas hóvihár pusztí-tott, amely tövestől csavarta ki a fákat. A vihar sok helyen letépte a háztetőket, a lehulló gerendák két embert megsebe-sítettek.

Mezőpeterd közelében a vihar egy pályáért a vonat elé dobott, úgy, hogy a szegény ember szönyethalt.

Nyíregyházán a szél miatti életveszélyes volt a közlekedés.

Az UJ KELET olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony	147 Lei
Patenotre: Pénz	87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek	147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia	54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru	144 Lei
Schalom Asch: Moszkva	168 Lei
Schalom Asch: Pétervár	168 Lei
Marai: Csutora	117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai	70 Lei
Galsworthy: Bíró előtt	75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve)	57 Lei
Karinthy: Hasmütét	72 Lei
Juhász: Japán	36 Lei
Juhász: Olaszország	36 Lei
Pap: Megszabadították a haláltól	87 Lei
Adanov: Thermidor 9.	90 Lei
Aldanov: Összeesküvés	90 Lei
Aldanov: Ördög hidja	90 Lei
Paleologue: Három diplomata	54 Lei
Bennett: Vasuti baleset	90 Lei
Walpole: Egy vöröshaju	96 Lei
Pécsi Mária: Mezők liloma	90 Lei
Kennedy: A család bolondja I. II.	162 Lei
Fay Ilona: Alkonyat	90 Lei
Desping: Sorrell és fia I. II.	180 Lei

Fr Ma

BER alapján sikerült nald két előterjes véa.

P pá k S Óraro

Bucure Uj Kelet rendkivü vetési v egyi je varta me galat áll főnek, vel Pav mentben ke volt a napokna tökéletle előtti és dekes tu

Bucur Uj Kele után fo vitáját. Dinu amelyet támadja politiká ja telje el a jav

Toni ellen ti nyok n állásoka tesredu nem le tására. Goga ügyvelöt Spide mert k (Nagy) Goga Toni veteli errevon Misa is ilye

Ezut ségveté teiltől az álla tól 50 tene b Mad omlott

Vaid Skoda-ban k gós le tént. interp a vál tegetn kell a kintet ben C sák a Lup eég is, ho nagyo Vai bocsa-lációt Ezu Lupu Brati lakoz Lu azon választ

Franciaország elutasította Macdonald és Mussolini le-szerelési tervét

BERLIN, március 22. Az estilapok mértékadó helyéről származó információk alapján azt írják, hogy Macdonaldnak a francia kormány elvi hozzájárulását sem sikerült megszereznie Mussolini tervezetéhez. Ilyen körülmények között Macdonald két ízben is kudarcot vallott. Az első Genfben érte le-szerelési tervezetének előterjesztésekor, a második a Mussolini-tervezet leplezett párizsi elutasítása révén.

Pavel Pavel kormány-párti képviselő feltűnést-keltő interpellációja a Stanga betiltása miatt

Óráról-óra kéri jelentést az ellenzék a Skoda-képviselőt elleni vizsgálatról

Bucuresti-Bukarest, március 22. (Az Új Kelet tud.) A kamara szerdai ülése rendkívül mozgalmas volt, mert a költségvetési vita menetét két érdekes „bűnügy” jellegű eset meginterpellálása zavarta meg. A Skoda-képviselőt elleni vizsgálat állandó témája az ellenzéki képviselőknek, míg a Stanga betiltása miatt Pavel Pavel dr. mondott a román parlamentben szokatlan tónusú beszédet. Egyike volt azon kevés és izgalmas parlament napoknak, amikor nem Cuza és híveinek tökéletlenkedései okoztak izgalmat. A délelőtti és délutáni ülésről a következő érdekes tudósításunk számol be:

Bucuresti-Bukarest, március 22. (Az Új Kelet tud.) A kamara szerdán délután folytatta a költségvetési javaslat vitáját.

Dinu Bratianu bírálja a javaslatot, amelyet nem tart kielégítőnek. Általában támadja a nemzeti parasztpárt pénzügyi politikáját, amellyel szemben ő és pártja teljesen bizalmatlanok és nem fogadják el a javaslatot.

Toni a tanítók fizetésének redukcója ellen tiltakozik. Szüntessék be a tartományok minisztériumait és az alminiszteri állásokat, valamint a sinecurákat, a fizetésredukciónak legyen progresszív és akkor nem lesz szükség a tanítók megnyomortására.

Goga: Ismét négy új közigazgatási felügyelőt neveztek ki. (Nagy zaj.)

Spideanu a lelkész: Hagyják beszélni, mert különben tényleg beszélni fog. (Nagy derűtlenség.)

Goga: Maga csak tanulhat tőle.

Toni ezután a korrupció kiirtását követeli és egy leltre hivatkozik, amelyet erre vonatkozólag kapott.

Misa Vasilescu: Aljas hazugság, nincs is ilyen levele, mutassa meg, ha van.

Min lovagol Cuza

Ezután Cuza Gheorghe beszél a költségvetéshez és követeli, hogy a cukorkartellót és a Discomtót többet vegyen be az állam. A cukorkartellót 700, a Discomtót 500 millióval többet lehetne és kellené behajtani.

Madgearu: A cukorkortell már összeomlott.

Vaida nyilatkozik a Scoda-ügyben

Vaida miniszterelnök szólal fel és a Scoda-ügy tegnapi vitájával kapcsolatban kijelenti, hogy kérte a vizsgálat sürgős lefolytatását, ami már meg is történt. A holnapi interpellációs napon az interpelláló képviselők meg fogják kapni a választ. A kormánynak nincs mit rejtgetnie ebben az ügyben, azonban kérnie kell a kamara tagjait, hogy legyenek tekintettel arra a szövetségi viszonyra, melyben Csehszlovákiával élünk, és ne bántassák a szövetségesek érzékenységét.

Lupu kérdezi, letartóztatták-e a Skoda-cég képviselőjét? Csehszlovákia érdeke is, hogy korrekten emberek képviseljék legnagyobb cégeit.

Vaida ismét kijelenti, hogy nem bocsátkozik replikákba, majd az interpellációra a kormány válaszolni fog.

Ezután az elnök csütörtökre tüzi ki Lupu interpellációját, amelyhez Gheorghe Bratianu, Duca, Goga, és Iunian is csatlakozik.

Lupu tudomásul veszi ezt, ragaszkodik azonban ahhoz, hogy Vaida személyesen válaszoljon kérdéseire, ne pedig valame-

lyik alminiszter, mert akkor el fogja hagyni az ülést.

Pavel Pavel szenzációs interpellációja a „Stanga” betiltása ügyében

Pavel Pavel kormánypárti képviselő interpellációt intézett a belügyminiszterhez a „Stanga” című lap elkobzása miatt. Hangsúlyozta, hogy ez a folyóirat a nemzeti parasztpárt intellektuális progresszív baloldali csoportjának az orgánuma, amely a ma problémáival kritikailag foglalkozik. Senki sem tagadhatja, hogy a világot sohasem látot krízis győztri és mindenkinek kötelessége keresni a káosz-ból kivezető utat. A realitások tulajdonképpen az elmúlt doktrinák, a történelem tanulságai új gazdasági alapok előkészítését teszik szükségessé. Olyan időket élünk, amikor az emberiség el akar szabadulni a multtól. Sokan kérdezik, mit tegyünk, merre menjünk? Hogyan szorgoskodjunk a békét, hogyan szerezzük azt meg?

Ezek a kérdések elsősorban bennünket érdekelnek, fiatalokat, akik már a problémákkal együtt születünk és együtt nőtünk fel. Minél inkább meg kell szabadítani magunkat minden szemérmestől és doktrínától és nem ragaszkodhatunk olyan formulákhoz, amelyeket Krisztus- király és nemzet jelszavakba sűrítettek össze, de amelyek semmit sem tartalmaznak, hanem töltjük meg lényeggel. A Stanga c. folyóirat behatóan vizsgálta a ma összes kérdéseit, tanulmányozta a kritika alapos szemüvegén keresztül, mi jó a kapitalizmusban, de egyúttal azt is, mi maradandó a kommunizmusban is. Negációkkal nem lehet egy államot építeni és fejleszteni. A Stanga nem dolgozik az állam ellen, hanem ellenkezőleg, igyekezett az államot és annak társadalmát a demokratikus fejlődés irányában nevelni és az állam és társadalom feladataival megismertetni.

Ugyanakkor, amikor a jobboldali sajtó teljes szabadsággal ismertetheti a maga álláspontját és elveit, a baloldali kritikai szellemű és napolitikával nem foglalkozó Stanganak a megjelölését betiltották.

Ez a lap Románia és Európa jövőjéért dolgozott, és a reakció ellen küzdött. Kéri a belügyminisztert, vonja vissza a lap betiltására vonatkozó rendelkezést.

Hogy áll a Skoda-ügy?

Az Adeverul értesülése szerint a Skoda ügyben megéjtett vizsgálat bebizonyította, hogy az eljárást kizárólag pénzügyi közegek vezették le, adóeltitkolás miatt. Az általuk megéjtett vizsgálat során azonban katonai természetű okmányokat találtak és ezért kérték a katonai hatóságok kiszállását, ami meg is történt. A katonaság részéről megjelent hadbíró lepecsételte Zeleskinek, a Skoda-gyár képviselőjének vasládáját, Seleski azonban el-távolította a pecsétet.

Büntetések az adóügyekben

Az új pénzügyi törvény alapján egyhónapos adóamnestia lépett életbe, mely szerint mindazok, akik egy hónapon belül eddigi adóeltitkolásaikat jóvátevé, megfelelő vallomást tesznek, minden büntetéstől mentesülnek. A hátralekös adóju-kat az amnestiában részesülők részletekben is megfizethetik.

Napjaink legfélelmetesebb kérdése robban ki izgalmas drámában a Magyar Színház szombat esti bemutatóján

„Vissza a háboruba?”

Benamy Sándor, a „Kajut” szerzőjének új darabja. A 30,000 lejes pályadíjra első helyen ajánlott mű.

Földényi László Poór Lilly Fekete Mihály

Az ezévi szezon eseménye

Az osztrák fasiszták a bécsi községtanács feloszlatását követelik

Szükségrendelettel teszik lehetővé a nemzeti tanács munkásságát

Bécs, március 23. A Heimatschutz vezetők követelik a köztársasági védelmi szövetség egész Ausztriára kiterjedő tilalmának elrendelését és a bécsi községtanács feloszlatását. Ha a szövetségi kormány nincs elszántsá arra, hogy teljes következetességgel járjon el, a baloldal ellen, a Heimatschutz vizsgálótesti képviselőit a Dollfuss-kormányból. Egyidejű jelentés szerint Miklas szövetségi elnök a napokban szükségrende-

letet fog kiadni, amely az osztrák törvényhozás hárszabályait akként fogja megváltoztatni, hogy lehetővé tétessék a nemzeti tanács munkásságának újrafelvétele.

Budapest, március 23. Kánya Kálmán magyar külügyminiszter tegnap villásreggeli volt Bécsben Dollfuss osztrák szövetségi kancellárjánál, majd a kancellárral hosszabb megbeszélést folytatott.

Száznyolcvanmillió sillinget igényel a Niederösterreichische Escomptgesellschaft szanálása

Bécs, március 23. A Niederösterreichische Escomptgesellschaft szanálása 180 millió sillinget igényel. Ebből 140 milliót az államkincstár, 40 milliót pedig a jegybank fog rendelkezésre bocsátani.

Az intézetnél előbb véget vetnek a mamutfizetéseknek, azután odaadják a szanáláshoz szükséges pénzt.

A lapok beavatott köréből szerzett értesülések alapján hangoztatják, hogy az osztrák nagybancok most már vissza-

nyerik ellenállóképességüket, miután az üzemi költségeket sikerült leszorítani és befagyott hiteleiktől is megszabadultak. Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy a banktehermentesítési szükségrendelet életbe léptetése után álláshalmozók a jövőben nem tarthatnak nyugdíjra igényt. Egyébként a bankrendelet pontjait nem fogják alkalmazni az osztrák jegybankkal szemben.

Ugy megverte a csendőrmester a becsületes megtalálót, hogy az felvette az utolsó kenetet

Oradea-Nagyvárad, március 23. Részleteiben is megdöbbentő csendőrbatalítási affér tárgyalását kezdte meg a nagyváradi tábla a tegnapi napon.

Mudács István visói kocsis egy alkalommal az országon egy sátorponyvát talált. Ez pénteki napon történt s ő csak hétfőn jelentkezett a bordinai csendőrorsőn a talált tárggyal.

Egy hét múlva a bordinai csendőrmester jelentést kapott Ruszkováról, amely arról szólt, hogy elloptak egy sátorponyvát.

Udianu Ilie csendőrmester a jelentés vétele után magához hívatta Mudácsot és „enyhe” módon vallatni kezdte, vajjon nem-e ő lopta el a ponyvát? Mudács körömszakadtáig tagadt, de

az őrmester ezen annyira felháborodott, hogy ajuitra verte a szerencsétlen embert.

A regáti perrendtartás idevonatkozó rendelkezés értelmében első fórumként a tábla tárgyalja a csendőrök hivatalos hatalommal való visszaélési ügyét. Tegnap kezdte meg az ügy tárgyalását a tábla Haas-tanácsa.

A felvonult tanúk igazolják a csendőrszervező elleni vádat. A község katolikus papja azt vallotta, hogy őt elhívták az utolsó kenet feladására, de Mudács nem birt megszólalni, annyira össze volt verve.

A per tárgyalását mára halasztották, amikor már ítélőhirdetés is várható.

A szilágysági „Mera” autóbussz-vállalat

1933 január 5 től

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huedin—Ciucea—Simleul Silvaniei—Zălau között,

I. járat indul Clujról 8.30 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zălahra 13.30 órákor. Tasnádra 15.15, Nagykárolyba 16.15 órákor.

II. járat indul Clujról 15.45 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zălahra 20 órákor.

Kényelmes utazás. Pontos közlekedés Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autóbussz állomástól.

harmadik
ik helyen
Egyiptom.
ren hátra-
ereskede-
millió lej.
metország.
800 ezer
zempontj-
t Államok
ezik. Ezek
almasabb,
397 mil.
ltunk.
eküzdésére
meg kell
tézke-
pen, amely
retorzióval
feltűnést
sa, amely,
ásvámokat,
gyis pasz.
ényü k-
ett ki a
szükséges
behozatali
at, hogy
ne adja-
yt.
tént ebben
amellyel
tatásunk
nyunk,
árka értékü
ését vissza-
indoka az,
k meg a
az árut
cég.
ntézkedését
evitel teljes
ok adóssá.
gyel péna-
szerint a
mult év
lió zlotyt
összulejára
rövidlejár-
raleka és
354 millió
k kamatai
rugnak,
zulejáratu,
vidlejáratu
at elé
dán Debra-
g Püspök-
har pusztí-
ki a fákát,
házatöket,
rt megseba-
vihar egy
gy, hogy a
etveszélyes
nyvei
147 Lei
87 Lei
rek 147 Lei
54 Lei
144 Lei
168 Lei
168 Lei
117 Lei
70 Lei
75 Lei
57 Lei
72 Lei
36 Lei
36 Lei
87 Lei
90 Lei
90 Lei
90 Lei
54 Lei
90 Lei
96 Lei
90 Lei
II. 162 Lei
90 Lei
180 Lei

SPORT

Néhány szó a KAC Schenker-kupa vivó-versenyéhez

Cluj-Kolozsvár, március 24. Beszámoltunk már a KAC-nak március 19-én rendezett kardsapat-versenyéről, amelynek győztese a KAC lett az NSE előtt. Ez a győzelem a „jó rendezésnek” köszönhető, amihez ez az egyesület már hozzászoktatta a közönséget és a vivókat. Pontos kezdés helyett ugyanis többórás késedelemmel kezdték a versenyt, hosszabb ebédszünetet is tartottak, úgy, hogy éjjel háromnegyed 2 volt, amikor megállapították, hogy a KAC és NSE holtversenyben 6:6 ponttal kerültek az első helyre. A nagyváradi NSE holtfáradt vivói természetesen nem állhattak ki a döntő mérkőzésre éjjel 2 órakor, mert már 2 vonatot lekéstek és több vonatjuk nem lett volna egész délelőtt 9-ig. Így az NSE otthagytta a küzdőteret s a KAC önmagát hirdette ki győztesnek. Talán ideje volna már okulni az ilyen rendezési hibákon és fogyatékoságokon és úgy megrendezni a versenyeket, hogy a holtversenyeket is el lehessen dönteni a normális versenyidő alatt, nem pedig hajnalban, amikor a sportemberek aludni szoktak.

A KAC győzelme tehát tulajdonképpen nem is igazi győzelem, mert nem mutatkozott jobbnak a nagyváradi csapatnál, de azért sem olyan imponáló, mint aminőnek egy a klubhoz közel álló lap szeretné feltüntetni, mert tulajdonképpen egy tusson múlt. Azon a tusson, amit a Haggibbor-NSE mérkőzésen a zsüri az utolsóelőtti asszóban 4:4 állásnál az NSE-vívó javára ítélt meg. Mert akkor a Haggibbor került volna holtversenyben első helyre és a Haggibbor vivói nem utaztak volna el.

Három közel egyenrangú csapat volt a plansom, (sőt a szatmáriak rajtaütéssel dolgozó együttesét is beleszámítva: 4). De a három csapat közül bármelyik lehetett volna első, a verseny realitása mit sem szenvedett volna, mert nehéz küzdelemben kivívott elsőség mindig megérdemelt. Kár tehát pld. a Haggibbor csapatát a sorok között lekicsinyelni, mert nem szabad elfelejteni, hogy a Haggibbor egyik legjobb vivója: Mózes betegsége miatt nem szerepelt, ezenkívül a Haggibbor 3 vivója az előző napi junior-versenyen küzdött a késő esti órákig, míg a KAC 3 pihent erőt, köztük Losonczyt és Hintzet tudta vasárnap sorompóba állítani.

S ha már reflektálni kellett azokra a „tárgyilagossági reflexiókra”, amik az említett cikkben napvilágot láttak, akkor meg kell jegyeznünk azt is, hogy a KAC köszönje meg a győzelmet ne saját vivóinak hanem a Haggibbornak. Mert a derék zsidó fiúk hihetetlen lelkesedéssel küzdtek végig az NSE elleni meccsüket, nem adták azt fel az utolsó pillanatig és az eldöntetlen eredménnyel megfosztották az NSF-t a már biztosnak hitt győzelemtől. A KAC vivói, rendezősége és közönsége tapsiharokkal ösztönözte a Haggibbort az ellenállásra és kitartásra, — utólag azután lekicsinyelni a vivómódot és éjféli díszíteni a Haggibbor által részükre kivívott diadalt. — kissé talán túlmegy a sportemberekhez illő szelénység határain.

Rekliminálni azonban nincs miért. A Haggibbor vivói a nehéz körülmények dacára is jól, stílusosan, lelkesen vívtak és egy legközelebbi versenyen talán övék lesz a dícsőség. Csunya dolog azonban a KAC vezetőségétől aligha távol álló cikkirótól, hogy egyszerűen negyediknek helyezi a Haggibbort, holott a rendezőséggel az a megállapodás történt, hogy ha a Haggibbor nem vívja le az MSE-vel a hátralévő mérkőzést — éjjel 2 órakor került volna erre sor, — akkor is holtversenyben harmadik az SZSE-vel együtt, s mindkét csapat megkapja a harmadik helyezettnek járó érmelet. A Haggibbor ezt a KAC rendezőinek kérésére és kedvéért tette, akik már holtfáradtak voltak és kérve-kérték, ne tartásák őket vissza reggel 4 óráig, vagy még tovább. Ha a Haggibbor vivói sejtették volna, hogy utólag a szatmáriak mögé helyezik őket, akkor kiálltak volna az MSE ellen s bizonyára megszerezték volna a győzelmet, de semmiesetre sem

Egyes cikkek

teljes kiárusítása

gyári árnál jóval olcsóbban megkezdődött

Kirakati árainkat kérjük megnézni

Moskovits & Comp. Cluj, Főpostával szemben

szenvetkedt volna 16:0-ás vereséget, mint ahogyan a cikkirő statisztikájában szerepelteti. A Haggibbor vivói bajtársilag segítettek a KAC-nak az MSE-KAC meccs levívásánál is, amikor kimerülten az előzőleg levívott NSE-Haggibbor küzdelemtől, valamennyien zsűrikerkedtek az utolsó meccsen. Ha sejtették volna, hogy sportszerű magatartásuknak a jutalma egy megállapodás megszegése lesz, akkor az MSE-KAC mérkőzés zsűri hiányában le sem lett volna vívható és a kitűnő statisztikus honnan venné nagyszerű adatait?

A rendezés hibája volt az is, hogy megfelelő zsűriről nem gondoskodtak. Az agyonfárasztott vivók voltak kénytelenek zsűrikerkedni, s emiatt sok téves ítékezés történt, sokszor döntő fontosságú asszóknál is. Egyedül Melehner (SZSE) volt fáradhatatlan és kiváló, de a zsűritagok határozatlanságával szemben nem mindig érvényesülhetett tárgyilagossága és tudása.

A Haggibbor vivói (Spitzer, Erdős, Zádor, Erős) várakozáson felül szerepeltek és ismét bebizonyították, hogy igazán küzdeni csak a lelkes Haggibbor-fiúk tudnak. Idegekkel is bírták a versenyt, amelynek számos fázisában mint zsűritagok is kiemelkedtek a többiek felett. Csak balszerencsésüknek és a már említett körülményeknek — tartalék nélkül kellett küzdeniök, — köszönhetik, hogy nem ők védik ebben az évben a Schenker-kupát.

Spitzer Ferenc bebizonyította, hogy az ország legjobbjai közé tartozik. Erdős László is igen sokat fejlődött tavaly óta, hallatlan küzdőképességgel rendelkezik. Ő volt az egyetlen, aki a váradiak legjobbját, a junior-verseny döntőjében megverte. Zádor Árpádról szintén csak a legjobbakat mondhatjuk, sokat fejlődött, szívesen küzd és csak a téves ítélezések fosztották meg néhány igen értékes győzelemtől. A beteg Mózes Jenőt helyettesítő Erős László szintén felülmúlta a várakozást és sok szép győzelem mel járult hozzá a Haggibbor sikeres szerepléséhez.

(r. h.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora

Pénteken este 9: Volpone, vagy A pénz tragédiája. (Harmadszor. Mozhely. árákkal. Ssz.: 69.)

Szombaton este 9-kor: Vissza a háborúba? (Benamy Sándornak, a Kajüt szerzőjének mélyhatású új színműve. Ssz.: 70.)

Szombaton éjjel 11-kor: Vidám művészt. (10, 20, 30 lejes helyárák. Ssz.: 71.)

Vasárnap d. u. 2-kor: Akácfa virág. (Réthely Ödön és Szabó Ica fellépésével. Mozhelyárákkal. Ssz.: 72.)

Hétfőn este 9-kor: Tárca Bertalan 30 éves zeneszerzői jubileuma.

Kedden este 9-kor: Sasfiók.

Az Opera műsora

Péntek, március 24: A fehér asszony. Vasárnap, március 26 (este): A cigánybáró.

CORSO-MOZGO műsora

Modern hozomány. Eggerth Márta, a legnagyobb magyar filmsztár, George Alexander, Leo Slezak, Hans Brausewetter, Trude Berliner.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9-kor.

Ma, pénteken premier: Szívek királynője. Fősz.: Alpár Gitta. A szezon legnagyobb sikere.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné: Egy dal, egy csók, egy leány. Gustav Fröhlich, Martha Eggerth.

URANIA-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Az áruló. (Der Hexer). Izgalmas és meglepetésekkel telített film. Főszerepekben: Maria Solveg, Paul Richter, Fritz Rasp. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

SELECT-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Nászut hármásban. Brigitte Helm legújabb nagy filmje. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

Szinkór-Mozgó műsora

Pénteken 3, 5 és 7 órakor: Emden. A legendás német páncélos cirkáló fantasztikus története. Louis Ralph, Werner Fuetterer, Renée Stobrawa. És az új Gyilkos-film. Legújabb Paramount Hirdadó.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, március 4.

Bukarest, 19.40: Grammofon. 20: Főharmónikus hangverseny.

Budapest, 9.15: Ének, hegedű. — 9.30: Hírek. 12.05: Kvintett. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Testnevelési tanfolyam. 2.45: Hírek. 3.30: Diákfélóra. 4: Női kézimunkákról. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Operett-részlet. 6: Mit üzen a rádió. 6.25: Régi magyar nóták. 7.25: Novella. 8.45: Költő est. 9.30: Pontos időjelzés, időjárás. — 9.45: Grammofonlemez. Közben időjárás, majd cigányzene. 11: Angol nyelvű előadás.

Bécs, 21: Szimf. hangv. — 19.30: Grammofon. — 20: Német operarészlet. — 20.15: Filharmónikus hangv. — 21: Szimf. hangv. — 22: Hangverseny. — 20.05: Filharmónikus hangv. — 19.25: Grammofon. — 20: Filharmónikus hangv.

Szombat, március 25.

Bukarest, 19.40: Grammofon. — 20: Hangverseny.

Budapest, 9: Hírek. 10: Egyházi zene. 12.05: Hangverseny. Szünetben rádiókrónika. 1.30: Gyermekejátékszóra. 2: Grammofonlemez. 2.55: Az Operaház előadásának ismertetése. 3: Buttykai Akos: János vitéz. 6.30: Magyar Sándor előadás: A repülés ügye Amerikában. 7: Zongora és gordonkahangv. 8: Vidám balestak a színpadon. 8.30: Pontos időjelzés, időjárás. 8.45: Strauss-est.

Bécs, 18.40: Doni kozákok hangv. — 20.15: Strauss-operett.

Berlin, 22.15: Táncczene.

Breslau, 19: Grammofon.

Langenberg, 20: Vidám est.

Lipese, 19.30: Mandolin.

Varsó, 22.05: Chopin: Négy ballada.

Milánó, 20.30: Operett.

Róma, 20: Grammofon.

Prága, 20.05: Vigopera.

Pozsony, 18: Fuvószene.

Brünn, 19.25: Fuvószene. 21.20: Táncczene.

Osló, 22.15: Néptáncok.

Stockholm, 19.30: Szólisták.

Belgrád, 20: Opera.

APRÓ HIRDETÉSEK

Fűzőkészítéshez önálló munkakerő felvételük Hermanné fűzőszalonjában. Cal. Victoriei 16.

Studentin gibt deutsche Stunden, korrepetiert sämtliche Gegenstände in rumänischen Sprache, auch gegen Kost. Adresse in der Redaction.

Keresek megvételre egy mély gyermek-kocsit. Cim a kiadóban.

Háromszobás komfortos lakás május 1-re kiadó. Volt Malom ucca 16.

Ismét kapható naponta frissen készített tejszín, tejföl, vaj és turó Schwartz Ignácénál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott naponta friss tehén és bivaly tej, házhoz szállítva is, kapható.

Kiadó különbejáratú butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, napos, kertes udvar, C. Reg. Ferdinand 107., földszint.

Kelengyék készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montírozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritui 16.

Értékes szépirodalmi művek darabja 20 lej

Szép Ernő: Lila akác	20 Lej
Farrère: A tükörkissasszony	20 Lej
Toudouze: Vulkanok ébresztője	20 Lej
Bedel: Jerome szerelme északon	20 Lej
Bennett: Mr. Prohack	20 Lej
Bennett: Hugo	20 Lej
Magre: A tigris titka	20 Lej
Fouchardiére: Ha nagyjaink visszatérnek	20 Lej
Renard: A bacillusember	20 Lej

Ganz Abrahamné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyv-
osztályánál

Ara 180 lei

— Einste
Newyorkból
professzor
március 19
Eredetileg
Deutschland
vissza Eins
és Antwerp
rat Zürichb
visszatér az
— Megke
forgalom u
tárgyalások
szlovák fő
dödnék a
ujra-megind
sok.

— Piccar
fel a sztra
tik: A lap
ebben az é
a sztratos
Csikágó és
— Kimé
kedelmi ka
A lapok k
kereskedel
szágra az
csolatok ki

— Sváj
frankkal v
dó kölcsön
svájci szö
svájci fra
reszedésé
nagy nemz
jövahagyta
ügyében A
ményt.

— Velosa
— Tová
Rómából
gazdasági
ják, hogy
ányululás
főoka az,
moknak a
gabonaker
Igy minde
resletet s

— Egy
ástak ki
lentik: H
palesztina
Karmel
zsinagógá
madát sik
nan épít
mozaikpad
különböző
feliratot a
sokban a
mányt.

— Alpa
pénteken
Alpár Gi
nője cim
ennek a
magyar k
futására.
ment ki
hol gyöny
felfedezte
egy roh
kvalitásá
ció, ma
csülük a
gabb, fe
lozsvár k
filmből
Royal-mo
egyik n
filmje v
vek kirá
gyobb ki
gyönyört
veszteget
tartalma
sítják er
az óriás
hogy a
pén oly
megtekit
maga v
Gitta.

— Pé
gobona
pátok e
is kaph

HIREK

20: Fk.

9.30: Fik.
10: Test.
11.30: K.
14.45: Operett.
Régi.
Költő.
Krás.
Időja.
nyelv.

észl.
hangv.

angv.

20:

zi zene.
rádió.
2: Gram.
az elő.
Akos.
dor elő.
an. 7:
Vidám.
tos idő.
ngv. —

llada.

Tánc-

erő fel.
n. Cal.

en, kor.
in ru.
Kost.

vermek-

május

készí.
chwartz.
hek u.)
bivaly

szoba.
kertes
dszint.

és ág-
párna
b min-
sőbban
n Str.

ni

lej

20 Lei
20 Lei
20 Lei
20 Lei
20 Lei
20 Lei
20 Lei
20 Lei

20 Lei
20 Lei

— Einstein Svájcban tölti a nyarat. Newyorkból jelentik: Albert Einstein professzor és felesége, Elsa Einstein március 19-én elutaztak Antwerpenbe. Eredetileg úgy volt, hogy még 15-én a Deutschland nevű hajóval Berlinbe tér vissza Einstein, erről azonban lemondott és Antwerpenből Svájcba utazik. A nyarat Zürichben fogja eltölteni, majd ismét visszatér az Egyesült Államokba.

— Megkezdődnek a német-cseh fizetési forgalom újra-megindítására vonatkozó tárgyalások. Prágából jelentik: A cseh-slovák fővárosban közelebbről megkezdődnek a német-cseh fizetési forgalom újra-megindítására vonatkozó tárgyalások.

— Piccard ebben az évben készér száll fel a sztratoszférába. Newyorkból jelentik: A lapok értesülései szerint Piccard ebben az évben két ízben fog felszállani a sztratoszférába. Kiindulási pontjai Csikágó és Brüsszel lesznek.

— Kimélyítik az orosz-lengyel kereskedelmi kapcsolatokat. Varsóból jelentik: A lapok közlése szerint áprilisban orosz kereskedelmi misszió érkezik Lengyelországra az orosz-lengyel kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésének célzatával.

— Svájc csaknem hatmillió svájci frankkal vesz részt az Ausztriának adandó kölcsönben. Bernből jelentik: A svájci szövetségi tanács ülésén 5.8 millió svájci frankban állapították meg Svájc részesedését az Ausztriának nyújtandó nagy nemzetközi kölcsönben. Egyidejűleg jóváhagyták a svájci csipkeipar szanalása ügyében Ausztriával nemrég kötött egyezményt.

Velosa pezsgő fürdőtabletta.

— Tovább csökkennek a gabonaárak. Rómából jelentik: A nemzetközi mezőgazdasági intézet szakértői megállapítják, hogy a nemzetközi gabonapiacokon hanyatlás felé hajlik az irányzat. Ennek fő oka az, hogy az importra szoruló államoknak a tavasz kezdetére várt élénkebb gabonakereslete nem akar jelentkezni. Így mindenütt a kínálat túlhaladja a keresletet s az árak csökkennek.

— Egy hatodik századbeli zsinagógát ástak ki a Karmelen. Jeruzsálemből jelentik: Hivatalos jelentés közli, hogy a palesztinai kormány régiségosztálya a Karmel hegyén egy hatodik századbeli zsinagógát ásott ki. A falaknak egyharmadát sikerült kiemelni, a többi az újonnan épített házak alatt fekszik. Egy mozaikpadlót, egy kétkaru gyergyatartót, különböző kézszerkeket és két héber kö-feliratot ástak ki többek között. Az ásatásokban a héber egyetem támogatta a kormányt.

— Alpár Gitta újra a Royalban. Ma, pénteken kezdí vetíteni a Royal-mozgó Alpár Gitta új filmjét, a Szivek királynője címmel. Érdekes visszpillantanunk ennek a ma világhírű és drágán fizetett magyar koloratúrénekésznek a pályafutására. Mint egyszerű kis pesti leány ment ki Berlinbe tanulni az akadámiára, hol gyönyörű, telt és életteli hangját felfedezték. Pályafutása olyan volt, mint egy rohanó meteoré, tehetsége, kiváló kvalitásai vitték előre és nem a protekció, ma az egész világon ismerik és becsülik a nevét. Magánéletre a legboldogabb, felesége Gustav Fröhlichnek. Kolozsvár közönsége megszólalt a szívem c. filmből ismeri, mely szintén az itteni Royal-mozgóban futott és amely a szezon egyik mindenki által elismert legjobb filmje volt. A mai nappal kezdődő Szivek királynője c. filmje még jobb és nagyobb kiállítású, mint volt az első filmje, gyönyörű, csengő hangja, kedves, megvesztegető játékmódora, a film egyszerű tartalma, pazar rendezése előre is biztosítják ennek a nem mindennapi filmnek az óriási sikerét. Külön kell kiemelni, hogy a Royal-mozgó Western Electric gépén oly élmény lesz ennek a filmnek a megtekintése, mintha szemtől szembe, a maga valóságában is jelen lenne Alpár Gitta.

Péklapátok.

gabona és sörgyári maláta keverő lapátok és kapanyelek vagon-tételekben is kaphatók Jankovits Józsefnél Negresti, (jud. Satmar.)

— A zsidók száma Törökországban. Konstantinápolyból jelentik: A legújabb állami statisztika kimutatása szerint Törökországban ma 81.872 zsidó él. A legnagyobb törökországi zsidó hitközség Konstantinápolyban 46.698 lelket számlál, a második nagy hitközség Szmirnában 16.501 lelket, az adrianopoli hitközség 6098 lelket számlál. Konstantinápolyban 6.76, Szmirnában 10.53 százalékát képezik a zsidók az összlakosságnak. Törökországban jelenleg 22 zsidó iskola működik mintegy 5746 növendékkel.

— Bezárták a bécsi egyetemet az újabb verekedések miatt. Bécsből jelentik: Az egyetemet és az anatómiai intézetet diákverekedések miatt bezárták. A gyógyszerészeti fakultásról és az állatorvosi főiskoláról néhány sebesült diákot kórházba szállították.

— Tízennégy éves az olasz fasizmus. Rómából jelentik: Ma ünneplik a fasizmus alapításának 14-ik évfordulóját. Erre az ünnepi alkalomra Milánóba vitték a párt zászlóját s délben Stracare, a párt főtitkára Milánóban ismételte azt a beszédet, amelyet Mussolini 1919 március 23-án Milánóban mondott. Rómában pénteken ünnepelnek.

— Ausztria iparcikké ellenében jugoszláviai és bulgáriai sertéseket vesz át. Bécsből jelentik: Ausztria iparcikké ellenében jugoszláviai és bulgáriai sertéseket vesz át. Az erre vonatkozó megállapodást a kormányok képviselői aláírták. Jugoszlávia főképpen fémipari cikkeket kap Ausztriától.

— Lebontják az angol nagyvárosok egészségétlen negyedeit. Londonból jelentik: A törvényhozás közelebbről közmunkákra vonatkozó javaslatokat fog tárgyalni. Több nagyváros egészségétlen, régi negyedeinek omlatag házeit le fogják bontani, hogy helyükbe a higiénának megfelelő lakásokat építtessenek.

— Újzélend északi szigetét hatalmas vihar söpörte végig. Londonból jelentik: Újzélend északi szigetét hatalmas vihar söpörte végig. Több mint kétszáz lakóház Auckland közelében romba dőlt. Egy vonatot a szélroham kiemelt s ledöntött a sinekről. Hat vasutas életét veszítette a katasztrófánál. A viharok igen jelentősek.

Elhanyagolt esetben is rendbehozza emésztését a Koprol.

— Letartóztatták egy nagy amerikai bank elnökét adócsalások miatt. Newyorkból jelentik: Mitchell, a National City Bank volt elnökét többszáz ezer dolláros adócsalások s más manipulációk miatt őrizetbe vették, majd kaució ellenében megengedték, hogy szabadlábon védekezessen.

Veszek aranyat magas napi árrban. Régi ékszerkeket olcsón átalakítok: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

— Vöszamachta böchagecha — örven-dezzél ünnepeiden — mondja az írás, ami azt jelenti, hogy fogvasszal palesztinai termékeket (Shemen-olajat) és használj palesztinai cikkeket (Schemer-zsappant), amelyeket külön peszachra gyártottak a peszachi rituálék szerint.

Ma pénteken ünnepélyes bemutató!

ALPAR GITTA

új világsikere

„Szivek királynője“

(Die oder Keine)

Hallható természetesen a Royal-mozgó Western Electric csodabeszélőgépén. Egyetemi hallgatóknak a balkonon minden hely 20 lej.



— Tízezer sertést exportál Lengyelország Franciaországba. Varsóból jelentik: Lengyel exportőrök megkezdették kompenzációs sertészállításait Franciaországba. Rövidesen több mint tízezer sertés kerül kivitelre.

— Eljegyzés. Fried Lily Sanmicolaul-Mare (Nagyszentmiklós) és Hermann Bandi Timisoara jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Casse Noisette — Zobail. (Opera és balettbemutató a kolozsvári Román Operában). Tegnap este másodszer mutatta be a kolozsvári Román Opera igazgató-sága Caius Bobescu Zobail című egyfelvonásos operáját. Az opera sok zenei reminiscenciával van telítve, ennek ellenére hatásos, sőt elragadó részletek vannak benne. A szövegkönyv tulságosan is misztikus és fantasztikus ahhoz, hogy különösebb hatást gyakoroljon a közönségre. A fiatal és tehetséges zeneszerző komoly értékeit a nyitányban és a melodikus részekben csillogtatta meg. Ha egyénisége minden hatástól függetlenül fog kibontakozni, úgy minden bizonnyal első helyet fog kivívni magának a román zeneszerzők sorában. — Egyidejűleg Csajkovszkij, a világhíres orosz zeneszerző Cassa Noisette című szvitjének zenéjére balettpremier is lezajlott az Opera színpadán. A mindig bájos, pompás formáival már eleve ható Csiky Viola (Viola Gloria) hatásos táncái mellett különösképpen egy fiatal táncosnő produkciója keltette fel a figyelmet: a Vass Olgaé, aki az orosz táncban és a babák táncában nagy rátermettséget, kivételes grációt mutatott. A balett összes többi szereplőit is a legteljesebb elismerés illeti meg. A Casse Noisette után a Peer Gynt-szvit egy-egy táncait mutatták be nagy sikerrel. — A Zobail című egyfelvonásos opera sikerének érdeme Ducu asszonyt, Spatarut és Sochulskit illeti meg.

NAPRÓL NAPRA

Megvalósították Yvette Guilbertnek, a nagy francia dízőnek ötletét, aki azt indítványozta, hogy a híres sztárok grammafona énekeljenek s a lemezük jövedelmét fordítsák a szűkölködő öreg színészek felszélyezésére. Guilbert egyik gyönyörű sanszonzóját énekelte a jótékonycéllra szánt lemezen s mintegy negyvenen a híres sztárok közül. A negyven lemez minden jövedelme az öreg színészeké.

A Bernina Alpokban napok óta eltűnt turisták felkutatására kiküldött űdet pilóta svájci katonai repülőgépen kutatóútján orkászserű szél és hóviharba került s olasz területen kényszer leszállást végzett. Gépét lefoglalták s a pilótát ügye tisztázásáig őrizetben tartják. Mint St. Moritzból jelentik, az eltűnteket gyalogos mentőexpedíció feltalálta s megmentette.

Az angol Mont-Everest expedíció tajjai repülőgépeikkel megérkeztek tibeti expedíciós bázisukra.

A nemzetközi teniszszövetség közgyűlésén a nyílt bajnokság ellen döntöttek s így a jövőben sem játszhatnak együtt versenyeken amatőr és professzionista játékosok. Az amerikai delegátus kijelentette az ülésen, hogy Amerikában revízió alá fogják venni a nyílt bajnokságra vonatkozó határozatot kimondották még, hogy Davis-cup mérkőzéseken visszaamatőrizált professzionisták nem szerepelhetnek.

Sexton, a losangelesi olimpiász suty-emelőbajnoka visszavonult a versenyzéstől.

Szinkör Mozdó

Péntek 3, 5 és 7-kor:

EMDEN

A legendás német csatahő fantasztikus

regénye

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári zsidó ovoda purim-ünnepélye. Fényesen sikerült purim-ünnepélyt tartott a kolozsvári zsidó ovoda f. hó 19-én a római katolikus gimnázium dísztermében. — Az eddigi ovodai purim-ünnepélyek oly közkedvelteké váltak a nagyközönség körében, hogy évről-évre mind többen és többen jönnek el az apróságok szerepléseiben gyönyörködni. Ez alkalommal a megnagyobbított dísztermet is zsufolásig megtöltötték s akik ott voltak, valóban felejtethetetlen élménytel távoztak. — Bevezetésül egy bájos csüppség bámulatos precizitással mondta el a purim történetét. Az utána következett festői látványt nyújtó purim élő-kép óriási sikert aratott. Ahasverus királyi udvarának mulattatására gyönyörű keleti balettet mutattak be a kiesinyek sok készséggel. Ugyancsak e képkeretében szebbnél-szebb héber és román szavakat és játékokat adtak elő lájos közvetlenséggel. A kép tökéletes volt. Hófehérke és a hét törpe című élő-képkövetkezett ezután megfelelő zenei aláfestéssel remek bemutatásban. Különféle játékok és táncok jöttek sorra. Az iparosjátékban az apró gyermekek élethű mimikával utánozták az iparosok foglalkozását, amit mindegyik a mesterségének megfelelő szójátékkal és énekekkel kísért. A babatáncban két kisleány egy-egy babát altatva az anyai szeretet minden skáláját érzékeltetve dédelgette apróságait. Hat gyermek játszott a lovastáncot, drága gyermeki virgonesággal, nagy felszést aratva. Tökéletes illúziót keltett a japántánc. Ne mis kellett hozzá különös fantázia, hogy az ember azt higgye, hogy színpadon látja. Kedves benyomást váltott ki a bohóctánc, amelyben sok ügyességgel és ösztönrel igyekeztek a kiesinyek a szerepnek megfelelni. Ezután dr. Spitzer József iszkézi elnök beszéde következett, amelyben a közönség előtt fejtegette a zsidó ovoda célját és hasznosságát, rámutatva arra az önfeláldozó munkára, amit az ovónők kifejtettek. Bevezetésül ismét egy „A fonóban“ című élő-képet mutattak be. A román népviseletben levő gyermekek a szövé és fonó háziipar különböző nekeit mutatták be a legkomolyabb pózban. Munkájukat a népies fonódallal kísérték. Az ünnepélyt a román himnusz zárta be. A legnagyobb dicséret és elismerés hangján kell azonban meg emlékeznünk azokról, akik ezzel a szép ünnepélyvel kedveskedtek. Elsősorban ki kell emelnünk Mózes Jucit, az ovoda vezetőjét. Méltó segítőitársait Panethné Rosenthal Ilonka, valamint Klein Sosana.

Ujdonság! Ujdonság!

JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tűzzel és mélységgel, mint Joseph Roth „HioB“ c. regényében. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beklüldése mellett (bélyegben is) vagy utánvéttel.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hitler a saját kreaturáit ülteti a bankok igazgatói állásaiba

A centrupárt vezetői újabb megbeszélést folytattak Hitlerrel

Hindenburg aláírta az új szükségrendeleteket. A szakszervezetek honorálják a kormány követeléseit. Stockholmban tüntettek Hitler ellen

Tovább folyik a zsidó intellektuellek üldözése Németországban

Berlin, március 23. Kaas prelátus, Stegerwald volt birodalmi miniszter és Hacklsberger képviselő, a centrupárt vezetői újabb megbeszélést folytattak Hitlerrel. Az eszmecsere befejeztével a centrupárti birodalmi gyűlési frakció este ülést tartott. Ugy hírlik, hogy a centrupárt a birodalmi gyűlés ülésén a kancellár által előterjesztendő kormány-nyilatkozat elhangzása után javasolni fogja az ülés folytatásának elhalasztását, hogy a pártok állást foglalhassanak a kormányprogrammal szemben.

Tegnap Hindenburg elnök aláírta a birodalmi kormány által előterjesztett politikai amnesztiára vonatkozó és a miniszterek személyét hatékonyabb védelemben részesítő szükségrendeleteket.

Egyébként jellemző a helyzetre az is, hogy Augsburgban

a Rathenau teret Hindenburg térre, az Ebert teret Wotan térre és a Nagyvásárteret Hitler térre keresztelték át.

Berlin, március 23. A szociáldemokrata párt vezetősége cáfolja azt a hírt, hogy milliós összegeket menekítettek volna ki Csehszlovákiába abból a célból, hogy a külföldről indíthassanak érélyes harcot Hitler kormánya ellen.

Sőt ugy hírlik, hogy a szakszervezetek attól tartva, hogy a birodalmi kormány felfüggeszti működésüket, felajánlották a kormány velük szemben támasztott követelményeinek honorálását.

Genf, március 23. A lapok foglalkoznak a németországi bankok jövő kilátásaival. A cikkírók általában megállapítják,

hogy Hitler élesen ellene van most is a ragadozó tőkének, amint ő a banktőkét nevezi, szemben az alkotó tőkével, amely a nagyipar rendelkezésre-állításával kivészi a termelő munkából.

Nem lehet tudni, vajjon az államkapitalizmus új szervei fogják-e majd elfoglalni a bankvilág helyét, de annyi máris kétségtelen, hogy egész csomó bank-direktor és osztályvezető helyére mások kerülnek.

Stockholm, március 23. A német követ-ség épülete előtt a kampóskeresztes lobogó kitűzése miatt kommunisták csoportja tüntetett. A rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

Berlin, március 23. Németországban tovább folytatódik a zsidó intellektuellek üldözése és kizsárolása a szabad pályákról. A Völkische Beobachter egyik legutóbbi számában a következőket írja:

„Dr. Julius Lippert berlini állami fő-biztos elhatározta, hogy a városi kórházak orvosi karait gyökeresen átalakítja. Az állami főbiztos a napokban fogadta a kerületi polgármestereket, akik jelentést tettek a városi kórházak helyzetéről és súlyosan kifogásolták, hogy a legtöbb kórházban nyolcvan-kilencven, sőt egyes helyeken száz százalékban zsidó kommunista és szociáldemokrata orvosok dolgoznak.

Dr. Lippert kijelentette, hogy minden orvosoknak záros határidőn belül felbontja szerződésüket és rövidesen intézkedni fog ezeknek megfelelő elemekkel való utánpótlásáról.

A Vossische Zeitung legutóbbi számában a következő sorokat olvashatjuk:

„A berlini városi közigazgatás ma rendeletet adott ki, amelyben leszögezi, hogy a zsidó ügyvédek és közjegyzők a jövőben nem kaphatnak megbízást a város jogi ügyeinek intézésére. Minden valószínűség szerint ezt a rendelkezést ki fogják terjeszteni a városi üzemekre és társaságokra is“.

Berlin, március 23. Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy a németországi cionista szervezet berlini helyiségeiben házkutatást tartottak és az irodákat összerombolták. A németországi cionista szervezet ezzel kapcsolatban kommunikált tett közzé, amely a következőket tartalmazza:

„Vasárnap este egy nemzeti szocialista uniformisba öltözött csoport jelent meg a németországi cionista szervezet épületeiben, valamint a cionista vezetők la-

káusaiban, ahol házkutatásokat eszközöltek. Nyomban megtettük a szükséges lépéseket, amelyeknek során kiderült, hogy a házkutatás nem hatósági utasításra és illetéktelen módon történt meg. Az illetékesek kijelentették, hogy gondoskodni fognak arról, hogy az ilyen események többé elő ne forduljanak. Nem felel meg a valóságnak, mintha irodáinkat szétrombolták volna, munkánkat változatlanul folytatjuk“.

Parlament elé kerül a bank-törvény

Bucuresti-Bukarest, március 23. A legfőbb törvényhozó tanács visszaküldte az igazságügyminiszternek a bankkereskedeletről szóló törvényjavaslatot és azt kedvezően véleményezte. A törvényjavaslat holnap kerül a parlament elé.

Leszállították az állami színházak szubvencióját

Bucuresti-Bukarest, március 23. A bukaresti Opera szubvencióját az új költségvetés 30 millióról 25-re, a kolozsvári Operáét 15 millióról 10 millióra, a bukaresti Nemzeti Színházét 25 millióról 20 millióra szállították le, a kolozsvári

Nemzeti Színház 7 milliós állami szubvenciója változatlan maradt. A krajovai, csernovicei és kisenevi nemzeti színházak állami támogatását törölték, a jasi színház 5,850.000 lej szubvenciója megmaradt.

Nagy vihar készül a Skoda-ügyben a parlamentben

Bucuresti-Bukarest, március 23. A Skoda-ügy mai interpellációs vitájához feliratkoztak dr. Lupu, Duca, Goga, Bratianu György, Iunian, P. Ioanitescu, Spineanu és Stelescu. A kormány nevében Calinescu és végül Vaida fog beszélni. Az ügy a szenátusban is szóba kerül, ahol dr. Angheliescu, vagy egy másik liberális leader fog felszólalni.

A liberális párt elhatározta egy bizalmas megbeszélésen, hogy ebben az ügyben egy sajtóban, mint a parlamentben a legnagyobb foku kampányt indítja meg. Ruzsinszki tábornok interpellációt jelentett be a Skoda-műveknek adott megrendelések ügyében. Ma reggel Prágából Bukarestbe érkezett a Skoda-cég két igazgatója.

Palestine Oil Industrie Shemen Ltd.-HAIFA Shemen ételolaj -- Shemen szappan

Ha az Ön fűszerese még nem tartja raktárán a SHEMEN ételolaját, kérje, hogy azt szerezze be és vásárlása alkalmával ezen márkával szolgálja ki.

Aki egyszer kipróbálta a prima minőségű SHEMEN-MENORAH háziszappant, állandóan fogja használni. Darabja 6 lej.



Több mint 600 kereskedő árusítja a minőségben felülmúlhatatlan SHEMEN ételolaját, mert izletes, tiszta és kiadósságban vezet!



Véglegesen április 23-ra tüzték ki a munkakamarai választásokat

Bucuresti-Bukarest, március 23. Ismeretesek azok a huzavonák, melyek a munkakamarai választások körül lejátszódtak. A választásokat előbb március hónapra tüzték ki, de azután április 9-re halasztották. Kiderült azonban, hogy még ekkor sem lehet megtartani a munkakamarai választást, mert a kormány elfelejtett intézkedni arról, hogy az egyes kamarai körzetekben hány tagot kell jelelni.

Most véglegesen megállapították a választásoknak a dátumát: április 23-án.

Korlátlan diktatúrával ruházták fel a lengyel államfőt

Varsó, március 23. A lengyel sejm tegnapi ülésén nagy jelentőségű határozatot fogadtak el. A sejm elé ugyanis olyan értelmű javaslatot terjesztettek, amely szerint az államfőt diktatórikus jogokkal ruházzák fel. Az államfő minden kérdésben korlátlan diktatúrával intézkedhetik, csupán az alkotmányt nem módosíthatja.

A semmiőszék megsemmisítette a Cultul Patriei feloszlatását

Bucuresti-Bukarest, március 23. A semmitől III-ik szekeioja visszautasította a Cultul Patriei ügyében a tábla által benyújtott fellebbezést és ezek szerint ennek az egyesületnek a feloszlatását a bíróság semmisnek mondta ki.

A vasutgizgatóság jelentése a hóviharakról

Bucuresti-Bukarest, március 23. A CFR vezérigazgatósága jelenti, hogy a hó a vasúti forgalomban több vonalon javarokot okozott, teljesen be kellett szüntetni a forgalmat néhány mellékvonalon. Peterd mellett egy pályáért a szél egy fához csapott, úgy hogy azonnal meghalt, a szomszédos közseg határában egy öreg ember megfagyott.

A Bné Jiszraél Cionista Egyetemi Hallgatók Szövetsége szombat este nagyszabású teastélyt rendez Fötér 22. sz. alatti helyiségében. Az estély iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Nagy Vidám Művészet. A szombat este tizenegy órakor kezdődő Nagy Vidám Művészet próbái már nagyban folynak a kolozsvári Magyar Színház színpadán. Fekete Mihály irányítja a Művészetnek azt a részét, amelyet a színház művészei fognak produkálni. Deveseri Anci mozgásművészeti iskolájának táncosportja is ma délelőtt tartotta meg első színpadi próbáját. A Művészet mozihiányak mellett megy, harminc, husz és tíz lejes ülésekkel. A páholy ára 100 lej.

Uj iparművészeti tanfolyam nyílik meg Tordán, mely az iparművészet legújabb ágát: a kesztyűkészítést is felöleli. A tanfolyamon tanulni lehet a legmodernebb férfi és női kesztyű készítését, másik csoportban modern lámpaernyők, lakásberendezési és díszítési tárgyak: párnák, terítők készítését, selyemfestést, stb. modern pesti és bécsi metódus szerint. A kurzust hölgyeknek is alkalmas esti órákban tartjuk. Jelentkezni lehet: József Sándornénál Turda, Axente Sever 25.

A legolcsóbb magyar lexikon a Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 cikket, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fiztve, 150 lej egész vászonba kötve, Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó-töltés (20 lej) előzetes beküldése mellett (bélvegyben is) vagy utánvételt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 18. Telefon: 9-77.

Taxa postálite in Na. 22471
da Baron
Telefon:
Havonta
6vre 690.
félre: Ha
félre 6.
detések di
KELET
szidóság e
keink utá
rás megje

Aranybporos

Ha a S
kellett vol
Ebben az
egyének.
Nem, m
felfakadt a
lévénye. H
egy kis e
Hanem,
ágyuival é
kerül majd
Tévedtek
Mert ah
belyéről a
kormányt
egy efféle
Ez egyé
rődés felb
Mert, h
Skoda mu
havanulni
len...?
Skoda-ü
az aranya
aranymint
a puskapo
de kockáz
Mert ki
ott, ahol e

A nyilv

Még ne
Kolozsvár
Az inte
sken do
ezután fog
sága szá
z...
Vannak
bizottság
költségvet
tárgyalása
Azt mo
nacosok,
a városi k
már évek
értene há
hogy nag
fele?

Lehet, k
városi ülé
Mert ne
hogy a l
legyőznie.
Es ped
gárság bi
A kiseb
tapasztalt
lyezi a ro
sebségiél
gelyt, a
ciót kap
A jelen
elbánsát
Nos, a
van: tess
segvést
jenek me
a kisebb
selik inte

A hitte

A legs
mentális
exponens
galmazza
Holott
ket lehet
tulajdon
ket esell
A náci
ismerve,
Hiszen
tő és m
ramjukn
már akk
a vande
ságnak
metszár
földi til
még mir
Ki ne
mányra
Ebben